

► БА ИСТИҚБОЛИ 30-СОЛАГИИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТИИ ЧУМХУРИИ ТОЧИКИСТОН

Хурсандӣ дар Чаманоро

8 апрел зимни бозди корӣ ба шаҳри Истаравшан Асосгузори сулху вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷойхонаи «Чаманоро»-и маркази шаҳр ба 110 нафар кӯдаки ятиму бепарастор ва аз оилаҳои камбизоат тухфаҳои идонаи наврӯзӣ тақдим намуда, бо онҳо сұхбати самимӣ оростанд.

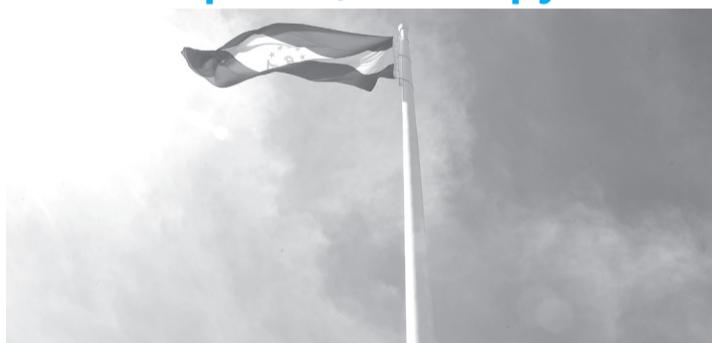
Тухфаҳои Роҳбари давлат аз сару либоси маҷмӯи баҳорӣ, аз ҷумла, шиму костюм, куртаҳои бачагонаву дуҳтарона, пойафзол, боронӣ, ҳамчунин, ширий, китобҳои гуногун ва кумаки молии яквакта дар ҳаҷми 1000 сомонӣ иборат буд. Кӯдакон ба Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон изҳори миннатдорӣ баён намуданд.

Дар шаҳри Истаравшан як Мактаб-интернат барои кӯдакони ятиму бепарастор амал мекунад ва он айни замон 88 нафар кӯдакро ба тарбия ва парасторӣ фаро гирифтааст. Аз 110 нафар кӯдаке, ки соҳиби тухфаҳои Пешвои миллат гар-

диданд, 88 нафарашон бошандагони ҳамин Мактаб-интернат мебошанд.

Ҳангоми сұхбат бо кӯдакон, Президенти мамлакат таъқид намуданд, ки ғамхорӣ ба ятимону бепарасторон аз муҳимтариҳи сиёсати иҷтимоии Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон ба хисоб меравад ва давлат барои бехтар карданни шароити зинҷадонӣ, таълимӣ тарбия ва ба камол расонидани ин табақаи ниёзманд ҳамаи имконияту воситаҳоро истифода менамояд, то дар ҷумҳуриҳ ҳеч як ятим ё бепарасторе худро яккаву танҳо ҳиснакунад.

Кӯдакон ҳам дар навбати ҳуд аз дастгириҳои пайвастаи давлату Ҳукумат, маҳсусан, таваҷҷӯҳи зиёд ва ғамҳорҳои доимиҳи Пешвои миллат изҳори ҳуշнӯдӣ намуда, вайда доданд, ки маслиҳату машварат ва насиҳатҳои падаронаи Роҳбари давлатро сармашқи кору зинҷадӣ қарор медиҳанд ва барои дар ҷамъияти шаҳсияти ҳудро соҳтану шинохтан талоши бештар менамоянд.

Чилваи Парчами давлатӣ дар деҳоти Ворӯҳ

9 апрел Асосгузори сулху вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар идомаи сафари корӣ дар шаҳри Исфара дар деҳоти Ворӯҳ майдони Парчами давлатии Тоҷикистонро мавриди истифода қарор дода, дар он ин рамзи муаррифиқунандаи давлату миллати тоҷик дар арсаи байналмилалӣ-парчами давлатиро дар вазъияти тантанавӣ парапхон намуданд.

Майдони Парчами давлатӣ дар деҳоти Ворӯҳ дар доиран омодагиҳо ба ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатии Чумхурии Тоҷикистон ва «Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва хунарҳои мардумӣ» соҳта шуда, дар он барои истироҳату фароғати сокинону меҳмонон шароити мусоид мухайӣ карда шудааст.

Майдони Парчами давлатӣ дар масоҳати 1200 метри мураббаъ бо ҷалби мутахассисони ватанӣ бо истифода аз масолехи соҳтмонии аълоосифат ва тарҳи мусоир бунёд гардидааст. Баландии поян Парчами давлатии Тоҷикистон дар деҳоти Ворӯҳ, дар маҷмӯъ, бо таҳқисиаш 50 метрро дар бар мегирад. Матои Парчам 7 метр пахнойн ва 14 метр дарозӣ дорад. Атрофи иншоот дар масоҳати 190 метри мураббаъ гулкорӣ ва сабзкорӣ карда шуда, гулҳои рангоронги мавсимиӣ ва ниҳолҳои ороишӣ майдони Парчами давлатии Тоҷикистонро зинат мебаҳшанд.

Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мавриди истифода қарор гирифтани майдони Парчами давлатии Тоҷикистон дар деҳоти Ворӯҳи шаҳри Исфара ва парапхон гардидани ин рамзи миллиро дар доиран омодагиҳо ба ҷашни бузурги миллӣ, 30-солагии Истиқлоли давлатӣ барои сокинон, маҳсусан, ҷавонону наврасон тухфаи арзишманди давлату Ҳукумати Тоҷикистон нисбат ба таълиму тарбияи насли на-

рифт. Ҳамчунин ҷиҳати баланд бардоштани сифати таълим, дар бοғчайи навбунёд 30 нафар мураббӣ тарнико озмун ба кор ҷалб гардида, онҳо дорон малакаи хуби қасбӣ мебошанд. Барои ба кӯдакистон овардан ва баъди машгулиятҳо ба

сұхбат бо мураббиёну тарбияти-ғирандагон, ба иқдоми соҳибкор баҳои баланд дода, маорифчиёнро ба тарбияи насли наврасу ҷавон дар рӯҳияи ватандустии ифтихори миллӣ хидоят намуданд.

Дар ҳамин ҷо Президенти мам-

Оғози фаъолияти кӯдакистони хусусии «Хурсандӣ»

кӯдакистони хусусии «Хурсандӣ» оғоз баҳшиданд.

Муассисаи мазкур дар муддати кӯтоҳ ва бо сифати баланди мемори шарқиёна аз ҷониби соҳибкор Аскар Эшонов бунёд гардидааст. Иншооти мазкур дар масоҳати умумии 0,30 садиқ замин доман густурда, аз ду ошёна иборат аст. Кӯдакистон дорон толорҳои машгулият, бозии кӯдакон, мусикӣ, ҳавзи шиноварӣ, ошхона ва дигар иншооти ёрирасон буда, дар ин муассиса омӯзиш бо се забон-тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ ба роҳ монда шудааст.

Ба Сарвари давлат иттилоъ дода шуд, ки муассисаи томактабии «Хурсандӣ» барои 200 кӯдак пешбинӣ гардида, таълим мувоғиқ ба талаботи стандартҳои байнамилалӣ сурат ҳоҳад ги-

хонаҳо баргардонидани кӯдакон 3 микроавтобус ҳаридорӣ шудааст.

Пешвои муаззами миллат зимни боздид аз шароити таълим ва

муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба тарбияти-ғирандагон тухфаҳои мавриди истифода қарда, бо онҳо сұхбати самимӣ анҷом доданд.

Мактаби нав дар деҳаи Санѓтӯда

9 апрел дар деҳаи Санѓтӯдаи деҳоти Ворӯҳи шаҳри Исфара Асосгузори сулху вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти

кил медиҳад. Бинои таълимӣ аз се ошёна бо 14 синғона, аз ҷумла, синғонаҳои умумӣ ва фанни таълимӣ, инҷунин, утокҳои корӣ

9 апрел Асосгузори сулху вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Муассисаи нахијаи миёнаи умумии раками 74-ро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Он барои 840 ҳонанда дар дӯbast пешбинӣ шуда, масоҳати умумии замонҳои он як гектарро таш-

барои омӯзгорон, иборат мебошад.

Синғонаҳои фанни физика, химия, математика, биология, технология иттилоотӣ, таълимӣ мехнат бо таҷхизоту аёниятҳои замонавӣ, аз ҷумла, таҳтатои электронӣ ва дастгоҳҳои озмоиши

таъмин буда, барои ҳонандагон шароити мусоиди аз ҳуд кардани дониш мавҷуд мебошад.

Дар ду синғонаи технологияи иттилоотӣ 16 компютери мусоир наасб гардидааст. Дар китобхонаи анъанавӣ ва ҳам электронӣ асосан адабиёти фанни ҳаҷаре мавҷуд мебошад. Китобхона дар ошёнаи дуюми бинои дигари иншооти на-вубунёд ҷой дода шудааст. Дар ошёнаи якуми бино, толори варзиш ташкил гардида, бо лавозимот барои бозихои футболи ҳурд, волейбол, баскетбол ва мусобиқаҳои тан ба тан таъмин мебошад. Соқинони деҳаи Санѓтӯда изброз мебошад, ки аз сабаби дур будани муассисаи таълимӣ қаблан ҳонандагон душворӣ мекашиданд. Бо мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифтани ин боргоҳи муҳташами таълимӣ мушкили онҳо аз байн рафт. Ба Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ дода шуд, ки дар марҳилаи дӯстои соҳтмон бунёди боз як бинои дигар ба нақша гирифта шуда, дар он ҷойигир намудани маҷлисигӯҳ бо 200 ҷои нишаст ва ошхона барои 80 нафар дар назар аст.

Тақдими тухфаҳо ба 100 ятими кул

10 апрел дар маркази вилояти Суғд - шаҳри Ҳуҷанд - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон чун анъанаи нек ба 100 нафар ятими кул тухфаҳои идонаи наврӯзӣ тақдим на-муданд.

Шодиу нишоти ятимонро ҳадду канор набуд, зеро онҳо шахсан аз дасти Роҳбари ғамхору Ҷоънатпарвари хеш маҷмӯӣ сару либоси баҳорӣ, аз қабили шиму костюм, куртаҳои бачагонаву дуҳтарона, пойафзол, ҳамчунин, ширий, китобҳои гуногун ва кумаки молии яквакта дар ҳаҷми 1000 сомонӣ ва дигар тухфаҳои идонаи наврӯзӣ тақдим на-муданд.

Дар ин чорабинӣ Президенти Чумхурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон на-врасони ятимро, ки аз шаҳру нохияҳои Ҳуҷанд, Истиқлол, Панҷакент, Ҷаббор Расулов, Деваштич, Спитамен, Зафаробод, Ашт ва Маҷтоҳиҷои ви-лояти Суғд ҷамъ омада буданд, ба ҷашни зебои эҳёи табиат - Наврӯзи оламағӯрӯз табрику таҳњият гуфта, ба онҳо саломатӣ, хониши ҳубу аъло ва одоби ҳамидонро ҳаранд.

Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъқид намуданд, ки таваҷҷӯҳи давлату Ҳукумати Тоҷикистон нисбат ба таълиму тарбияи насли на-

врас, баҳусус, ятимону бепарасторон ва фарзандони оилаҳои ниёзманд сол то сол зиёд гардида, ҷиҳати фароҳам овардани шароити мусоиди таҳсил,

кору фаъолият ва зинҷадони мустақилонаи онҳо тадбирҳои зарурӣ андешидан мешавад. Ятимони кул барои дастгириҳои доимиҳи Ҳукумати мамлакат ба Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон изҳори миннатдорӣ намуда, изброз доштанд, ки бо баҳои ҳубу аъло таҳсил мекунанд ва оянда дар пешрафти ҷомеа саҳми ҳудро мегузоранд.

► БУНЁДКОРӢ

Қӯдакистони «30-солагии Истиқлол»

10 апрел дар доираи сафари корӣ дар шаҳру ноҳияҳои вилояти Суғд Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар шаҳри Ҳуҷанд кӯдакистони «30-солагии Истиқлол»-ро ки бо тарҳи хеле зебо дар масоҳати 1 га бунёд ва азnavsозӣ гардидааст, ифтитоҳ намуданд.

Қӯдакистони «30 - солагии Истиқлол»-и шаҳри Ҳуҷанд дорон 14 гурӯҳ буда, имкон дорад 400 нафар кӯдакро ба таълиму тарбия фаро гирад.

Бо ифтитоҳи ин муассисаи томактабӣ 60 нафар мутахассисону мурраббӣён имкон пайдо намуданд, ки дар шароити хубу муосирине корӣ, ба тарбияи кӯдакони синни томактабӣ машгӯл шаванд.

Қӯдакистони мазкур дорон хонаи қабули кӯдакон, толорҳои васеъи таълимӣ, хӯҷраҳои барҳаво барои хоби кӯдакон, нуктаи санитарӣ, толори мусикӣ, толори баргузории ҷаҳонӣ, фарҳангӣ, хӯҷраҳои тиббӣ, ошхона, анборҳои маҷбӯрии ҳӯроко барои сабзавоту ғалладона мебошад. Инчунин, дар саҳни ҳавлии қӯдакистон 7 айвонча, майдончай варзиши барои бозии футбол, до ҳавзи шиноварӣ бунёд гардидааст. Дар ин муассисаи томактабӣ омӯзиш бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англесӣ ба роҳ монда шудааст.

Пешвои муazzами миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон омӯзгоронро барои тарбияи кӯдакон дар рӯҳии худшинисибу ҳудогоҳӣ ва забар намуданду омӯхтани илмҳои муосир ҳидоят намуданд. Дар қӯдакистони «30-солагии Истиқлол» аз ҷониби Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба қӯдакону наврасон тухфаҳои наврӯзӣ тақдим карда шуд.

President.tj

► ФЕСТИВАЛ

Рафиқи вафодор китоб аст

2-9-уми апрел дар қишишарони Фестивали ҷумҳуриявии «Ҳафтаки китоби кӯдакону наврасони Тоҷикистон» баргузор шуд. Дар доираи фестивали мазкур воҳӯриҳои нависандагону шоирон ва дигар шаҳсиятҳои фарҳангии сарзаминамон бо ҳонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ баргузор гардидаанд.

Чунин як ҳамоши рангину дилнишине 8-уми апрел бо иштироқи адабони шинохта Муродалии Собир, Ҳакими Гӯё, Шарифаи Аъламзод дар мактаби №34-и ноҳияи Исмоили Сомонии шаҳри Ҳуҷанде созмон дода шуд.

Наҳуст мемонон аз ҳамоши дастранҷи ҳунарии ҳонандагони муассиса дидан намуданд ва ба маҳорати хуби толибilmон баҳои баланд доданд.

Директори мактаб Гулҷеҳра Фаниева ҷаҳоннамоири ифтитоҳи бахшид. Муродали Собир аз ашъори бачагонаи худ қитъаҳои тоза барои иштирокдорон кироат намуда, ҳамчунин, зикр кард, ки китобдӯстии китобхонӣ яке аз хислатҳои беҳтарини инсонӣ ба ҳисоб меравад.

Шоирон Ҳакими Ҷӯё, Шарифаи Аъламзод доир ба муғиду зарурӣ будани илму ҳунаромӯзӣ, мутолиаи китобҳои арзишманд сӯҳбат намуда, ба бачаҳо аълоҳондан, эҳтиром кардани бузургсолон, волидон ва омӯзгоронро талқин карданд.

Барномаи адабию фарҳангии омодакардаи дастаи ҳаваскорони мактаб зинатбахши маҳфил буд.

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ,
«Омӯзгор»

► МУАРРИФӢ

9-уми апрели соли равон дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон бо ташабbusi Вазорати маорif ва ilmi Ҷумҳurii Toҷikiстон semi-nar oид ба muarriphi «Strategiya millii rušdi maorifi Ҷumҳurii Toҷikiстон барои давraи то соли 2030» barguzor гарди.

Дар семинари мазкур Муҳаммадовуд Саломиён-муvини якуми вазiri маorif va ilmi, Нурадӣ Собирзода-муvини vазiri maorif va ilmi, Alberto Biangoli - roxbari bakhshi maorifi ЮНИСЕФ, sardoroni raёsatu shubban dastgohi markazии vazorat, vakiiloni Mavzilisi namoyandagoni Mavzilisi Olii Ҷumҳurii Toҷikiстон, roxbaroni yak қator muassisahoi taҳsiloti olii kасбӣ, sharikoni rušdi naмoynadagoni vasooti aҳbari omma shirkat varzidand.

Дар оғоз M. Salomiyon taҳsia va mawridi amal karor dodani «Strategiya millii rušdi maorifi Ҷumҳurii Toҷikiстон барои давraи то соли 2030»-ro dar soҳai maorif va ilmi kishvar iқdomi sarivakatӣ va bis̄er muhixim arzibӣ namud. Strategiya mazkur naқshi maorifro hamchun manbandi asosini rušdi iqtimoia iktisodini Ҷumҳurii Toҷikiстон va shaҳrvandoni on muayyan namuda, vaziyi chorii soҳai maorif, muškiliotu talaqoti on, inchunin, mazkudu vaziqahoi rušdi maorifro tavsiyf mebahshad.

Сипас, Нурадӣ Собирзода изҳор дошт, ки Вазorati maorif va ilmi «Strategiya millii rušdi maorifi Ҷumҳurii Toҷikiстон барои давrai то соли 2030»-ro bo makṣadi amaliy namudani islohoti soҳai maorif chizhati vorid shudan ba fazoiye jaonai taҳsiloti ҷaҳoniy, mutobiq namudani faъoliyatni nizomi maorifi kishvar ba standartxoi bainalmillaliyi taҳsiloti, taҳkimi zaminai huquqii rušdi bomaromni soҳai maorifi mamlakat taҳsia namudast.

Ҳамчунин, taҳsia kundagoni «Strategiya millii rušdi maorifi Ҷumҳurii Toҷikiстон барои to

Санади муҳим ва раҳнамо

соли 2030» makṣadi asosini opo buneidi nizomi samaranokoi soҳai maorif, kи imkoniyatҳoi inkluziviy va barobari, inkishiophi kobilayat, rušdi intellektualiy, shugli kor karidan va bextar namudani nekuahvoli umumi ҷaҳonliy Ҷumҳurii Toҷikiстонро tаъmin menamoyad, unvon dodand.

Шарikoni rušd, dar navbatu xud, omadagi ҳamāchonibai xudro dar samti kumak bakhri amaligardoni in strategiya va расидан ба ҳadafҳoi muštarak, kи rušdi bemailoni soҳai

dastrasiy ba taҳsiloti bosifat boroi xama daстgir ҳoҳad kar, -ibriz doшt Alberto Biangoli - roxbari bakhshi maorifi ЮНИСЕФ.

Badriddin Muzaffarzoda - sardori raёsati iktisod, banakshagir dar soҳai maorif va ilmi Vazorati maorif va ilm oид ба давра ба давra amaliy gardonidani bandxo va talaboti umumi strategiya, makсаду marom az taҳsia va amaligardoni on, barnomaҳoi miёnamuҳlat va naқsha chorabiniҳo, naticha va intizoriҳo

maorif va ilmi kishvar az on қabil ba hisob meravad, baён namudand.

Strategiya millii rušdi maorifi Ҷumҳurii Toҷikiстон барои давrai то соли 2030 va naқsha miёnamuҳlati amal boroi solxoi 2021-2023 namuna bomyuвафқияti hamkor baini Vazorati maorif va ilmi Ҷumҳurii Toҷikiстон va sharikoni rušd meboшad. In sanadҳoi boroi kishvar kallidӣ boroi rušdi ustuvor va besobiқa ҳadafҳoi vozex meguzorand va natichaҳoi ba dast oвардашудaro muayyan mekunand.

- ЮНИСЕФ minbaъd ham bo Vazorati maorif va ilmi Ҷumҳurii Toҷikiстон boroi rasidان ба in ҳadafҳoi hamkoriro idoma ҳoҳad dodd va safarbarkunii zaҳirahoro boroi

ojanدا islohot dar soҳai maorif va ilmi, Kutbiдин Muhibdinzoda - sardori raёsati taҳsiloti miёna umumi Vazorati maorif va ilm vobasta ba zinaи taҳsiloti miёna umumi, Firuz Aсfieva - sarmutaxassisi raёsati taҳsiloti ibtidoi va miёna kасbӣ binni vazorat doir ba zinai taҳsiloti ibtidoi va miёna kасbӣ va Navruz Mirzozoda - muvoni ҳardori raёsati taҳsiloti olii kасbӣ va bâddiplom dard bora zinai taҳsiloti olii kасbӣ va bâddiplom izhor andeshi namudand.

Суннатулоҳи МИРЗО,
мутахассиси Маркази матбуоти
Vazorati maorif va ilmi
Ҷumҳurii Toҷikiстон

► БА ИСТИҚБОЛИ 30-СОЛАГИИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТИ

Дар gӯshavу kanon-mamlakata-mon korҳoi obodonio buneidi garidani siyati taъlim dar muassisahoi taъlimi musoидат mekunad.

Дар chunin sharoit taҳsil namudani ҳonandagoni imkon mediҳad, kи онҳo ba omӯziш muotilla tavaҷҷuhi beshtar na-

«Furӯgi subxi donoyi kitob ast» barguzor megardad, kи ba rušdi maъnavi ҳonandagoni musoидат mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

Вусъати бунёдкориҳo дар кишвар

tachiliл ва simoi kishvar-ramon ba tavrı chaşmigir digargun meshavad, kи dar in miёn daҳxо muassisahoi navi taъlimi mavridi baҳrabardorii aҳli maorif (bo tamom sharoit zamoniav) karor girif-tand. Dar xar safarxoi koriшon ba shaҳru navoҳii mamlakat Peshvoi millat, muхтарam Emomalӣ Raҳmon muassisahoi taъlimiro ba istifoda mediҳad, kи in az dar meҳvari siёsatи давлатi Ҳukumatи Ҷumҳurii Toҷikiстон karor doшtaи kishvar-ramon ba tavrı faroripaz aзҳad kundagiҳo ba istifoda mediҳad. Шоистai tаъlimi kashkoriшon ba soҳai maorif shaҳodat mediҳad. Шоистai tаъlimi kashkoriшon ba soҳai maorif shaҳodat mediҳad.

моянд va donishҳoi muo-nandagoni эҳsos namoyand. Ba iftihori 30-solagii Istiklolli давлатi silsilaи asarxoi badei ba нашр rasidand, kи fondi kitobhonaҳoi maktabiro ganj namudavu dastrasi

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

ba osori bezavoli adi-boni točik va ҳaҳonro boroi ҳonandagon oson kar. Imrӯz muassisahoi

taъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad. Чунин buneidi garidivu sозандагиҳo ба hamdigar tаъlimi bo kitobҳoi badei tаъmin va tamom sharoit mekunad, kи masъuliati beshtarro dar tarbия ҳoҳad

► КОНФРОНС

Истилоҳоти забоншиносӣ дар китобҳои дарсӣ

9 априли соли равон бо ташаббуси Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳури Тоҷикистон дар Донишкадаи ҷумҳуриявии такмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф конфронси илмию амалий дар мавзӯи «Истилоҳоти забоншиносӣ ва мавқеи онҳо дар китобҳои дарсии забони тоҷикии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ» баргузор шуд.

Дар он муовини якуми вазири маориф ва илм Муҳаммадовуд Саломиён, директори Маркази ҷумҳуриявии таълимию методӣ Шермуҳаммад Ёрмуҳаммадзода, муовини директори маркази номбурда Абдухолик Абдуллоев, корманди Институти забон ва адабиёти ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакии АМИТ, профессор Ҳасани Султон, сардори шӯбайи танзими истилоҳоти Қумитаи забон ва истилоҳоти назди

зода бо номи «Забон ва истилоҳот», Ҳасани Султон бо номи «Истилоҳоти тоҷикӣ» китобҳо чоп кардаанд, қисман мақолаҳои алоҳидагӣ ба табъ расида, дар назди Қумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Маркази тарҷумонӣ» ва «Пажӯҳишгоҳи истилоҳшиносӣ ва фарҳангнигорӣ» барин марказҳо низ таъсис ёфта, ҳамзамон, дар ин самт баъзе корҳо ба анҷом ҳамрасидаанд. Аммо тавре корманди масъули қумита Раҳим Зулғониён мегӯяд, «мутасисифона, дар забони тоҷикӣ истилоҳсозӣ ва истилоҳшиносӣ имрӯз наметавонад бо пажӯҳишҳо густурда ва амиқи назарии ҳуд ифтҳор қунад. Мушкил он аст, ки то ҳол заминai рушду инкишофи ин ришта ба қадри лозима рушду инкишофи ин ришта ба қадри лозима рушду инкишофи ин ришта...

Абдухолик Абдуллоев зирқард, ки китоби дарсии «Забони модарӣ» барои синфҳои ибтидой, ки айни замон дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ мавриди истифода қарор дорад, бо дарназардоши истифода аз усуљҳои интерактивӣ таҳия шудааст. Бо ҳама кӯшиш ва талош, ки аз ҷониби муаллифон дар раванди

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Зулғониён, узви вобастаи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Сайдамир Аминов, сармуҳаррири мачаллаи «Маорифи Тоҷикистон» Саид Набизода, намояндагони раёсату шӯбахои маориф ва донишгоҳу донишкадаҳои кишвар ширкат ва суханронӣ қарданд.

Муҳаммадовуд Саломиён ҳамоишро ифтиҳои бахшида, афзуд, ки имрӯз мо бо ҳам омадем, то бо истифода аз фикру мулоҳиза ва пешниҳоди андешаҳои созанди ҳуд тавонем, ки низоми ягони истифода истилоҳоти забоншиносӣро дар китобҳои дарсии забони тоҷикӣ амали намоем...

Шермуҳаммад Ёрмуҳаммадзода иброз дошт, ки фаро гирифтани дар хотир нигоҳ доштани истилоҳот дар таълим бисёр муҳим аст. Аз ин рӯ, омӯзгоронро лозим аст, ки роҳҳои муносибӣ самараноқи таълими истилоҳро ҷустуҷӯ қунанд. Олимони соҳаи педагогико мебояд ба хотири хуб фаро гирифтани хонандагон ва дарки бехтари муҳтавои назарияи фанҳои таълим дар робита ба ошкор соҳтани роҳҳои бехтари таълими истилоҳот тадқикотҳои бунёдӣ анҷом диханд.

Ба гуфтаи Ҳасани Султон, истилоҳоти марбут ба дастури забон ва забоншиносӣ дар забони модарии мо таърихи беш аз ҳазорсола дорад. Нахустин падидаҳои истилоҳнигории забоншиносӣ мегавонад дар осори Шайхурраис Абӯали Ибни Сино, баҳусус, дар «Донишномаи Алоӣ»-и ў ба мушоҳиди гирифт. Устод Садриддин Айнӣ аз шеъру сухани баланд забон омӯхтани ҳудро борҳо таъқид кардааст.

Саид Набизода зимни ироаи маърӯзаи хеш қайд қард, ки донишмандони маъруф Сайфиддин Назар-

таҳияи китобҳои дарсӣ баҳри расидан ба ин ҳадаф ба ҳарҷ дода шудааст, баъзе ғалату нуқсонҳо дар маводи китоб роҳ ёфтаанд. Аз ҷумла, масъалаҳои баробарии гендерӣ ба назар гирифта нашудааст, дар китоб баъзан матнҳое чой дода шудаанд, ки арзиши ғоявӣ надоранд...

Раҳим Зулғониён таъқид қард, ки риояи накарданӣ алломати тире ва нимтире (дар ҳамаи китобҳо), бемавқеъ гузоштани алломатҳои китобат, чой доштани ғалатҳои техникӣ ва имлой, услубӣ ва мантиқӣ, корбуорди истилоҳи бегона ва гайримеъер, номотубикатии аксҳо, ғалатҳо дар имлой номуни ҷашнӣ рӯзҳои ид, мувоғиати накарданӣ мавзӯй ба матнҳо ва гайра, камбудии асосии муаллиfon ва мураттибони китобҳои дарсӣ ба ҳисоб меравад.

Сипас, иштирокдорон – мутахассиси пешбари раёсати таъминоти методии саррағати маорifi шаҳри Душанбе Гулҷеҳра Файзалиева, узви вобастаи АТТ Сайдамир Аминов, мудири шӯбайи фанҳои филология Пажӯҳишгоҳи рушди маорif ба номи Абдураҳмони Ҷомии АТТ Шаҳло Абдуализода, аспиранти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳоруг ба номи М. Назаршоев Сурайё Шердилова, дотсенти кафедраи забони тоҷикии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳуҷанд ба номи академик Б. Faуров Зоҳид Қурғонов, омӯзгори фанҳои забон ва адабиёти тоҷикӣ гимназии иқтисодии шаҳри Душанбе Муҳаббат Мирзоева ва омӯзгори забон ва адабиёти тоҷикӣ мактаби 8-и ноҳияи Ҳуросон Ҳӯҷамқул Гулов маърӯзахои пурмуҳтавои пешниҳод кардаанд.

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ,
«Омӯзгор»

► ҲАМОИШ

Бо ташабbusи Маркази ҷумҳуриявии технологияи информатсионӣ ва коммуникатсия ва бо дастгирии Вазорати маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Донишгоҳи тиҷорати Тоҷикистон семинари машваратӣ дар мавзӯи «Роҳҳои баланд бардоштани саводнокии истилоҳотӣ – коммуникативӣ дар пешрафти таълим» бо иштироқи як қатор роҳбарони марказҳои технологияи информатсионӣ ва коммуникатсияҳои ноҳияҳои тобеи ҷумҳури, омӯзгорони мактабҳои олий, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи қасбӣ,

Хатлон, Суғд ва Кӯлоб низ баргузор гардиданд. Вай афзуд, ки барои ба роҳ мондани омӯзиши воситаҳои техники ҳамасола аз тарафи давлат маблагҳои зиёде ҷудо мегардад. Вазифаи мо аз он иборат аст, ки онҳоро максаднок истифода бурда, барои баланд бардоштани фарҳанги техникӣ замина гузорем.

Дар семинар – машварати Маҳмасул Қурбонов – дотсенти ДТТ, Ҳалима Қаюмова – омӯзгори қалони кафедраи барномасозӣ ва муҳандисии компютерӣ ва муҳандис оид ба системаҳои

Омӯзиши воситаҳои техникии таълим – талаби замон

миёнаи умумӣ дар шаҳри Душанбе ва ноҳияҳои тобеи марказ баргузор гардид.

Муовини аввали вазири маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Муҳаммадовуд Саломиён ҳангоми ифтиҳои ҷорабӣ иқдоми маркази номбурда пурманфиат арзёбӣ қард. Муовини аввали вазир аз таъқидҳои Сарвари кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми имсола (26. 01. 2021) доир ба ин масъала ёдовар шуд. Чунонки Роҳбари давлат ҳушдор дода буданд, «Вазорати маорif ва илм» вазифадор қарда мешавад, ки дар тамоми зинаҳои таҳсилот – аз муассисаҳои томактабӣ сар қарда, то гимназияву литеҳои вазираи ҷонишиҳои дигарӣ таҳсилот ба таври ҳатмӣ омӯхтани забонҳои ҳориҷӣ, маҳсусан, забонҳои русиву англисӣ ва технологияҳои истилоҳотиро ташкил қарда, назорати қатъии сифати таълимро дар ин самт ба роҳ монад». Ин ҷорабӣ ҳам аз амали қарданӣ супоришиҳои Роҳбари давлат дарак медидад.

Директори маркази ҷумҳуриявии технологияи информатсионӣ ва коммуникатсия Киромуддин Назаров иттилоҳ дод, ки чунин семинарҳо дар минтақаҳо

лоиҳаҳои ДТТ, Нурадӣ Шарифов – мудири шӯбайи автоматиқунонии раванди таълими ДТТ ба номи академик М. С. Осимиӣ ва дигарон оид ба аҳамияти технологияи информатсионӣ ва коммуникатсия дар рушди ҷомеа, такмили малакаҳои истифодабарии усулҳои ракамӣ ва инноватсионӣ дар раванди таълим, технологияҳои истилоҳотӣ дар идоракуни раванди таълими муассисаи таҳсилоти олии қасбӣ андешаронӣ қарданд.

Иштирокдорони семинар – машварат ба гурӯҳҳо ҷудо шуда, тарзи соҳтани барномаҳои ҳурдро бо истифода аз забонҳои барномарезӣ муаррифӣ намуданд. Дар фарҷом ба ҳар як иштироқӣ дастуралмалҳо оид ба ҳаридории таҷқизоти техникӣ ва истифодабарии таҳтати электронӣ, низомномаи шинонномаи кабинети технологияи истилоҳотӣ тақдим гардид, то ки ҳангоми ҳаридории воситаҳои техникии таълим ва истифодабарии пурсамари он маълумоти кофӣ пайдо намоянд.

Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

► СЕМИНАР

Иқтисодиёт – сарҷашмаи рушд

Дар Донишкадаи факултаҳо ва омӯзгорон иқтисодиёт саноатӣ Мустафоҳон Саидов дар мавзӯи «Мавқеи илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар иқтисодиётӣ дар ҷонишиҳои таҳсилотӣ» дар пешрафти иқтисодиётӣ ба ҳисоб меравад. Бахтиёр Махмадалӣ накши иқтисодчиёро дар ҷонишиҳои таҳсилотӣ ба ҳисоб меравад. Ҳадаф ҳамаи ҳаридории таҷқизоти техникӣ ва иқтисодиётӣ дар идоракуни Ҳадаф ва рушди иқтисодиётӣ ракамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», дотсенти ҳамин кафедра Шукринисо Собирова дар мавзӯи «Накши ҷомеа дар рушди иқтисодиётӣ сабз» баромад намуда, ба сурҳои ҳозирин посух гуфтанд.

Декани факултаи иқтисодиёт саноатӣ Ҳадаф ва рушди иқтисодиётӣ ракамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», дотсенти ҳамин кафедра Шукринисо Собирова дар мавзӯи «Накши ҷомеа дар рушди иқтисодиётӣ сабз» баромад намуда, ба сурҳои ҳозирин посух гуфтанд.

М. САЙИДЗОДА

БАРРАСЙ

Норасои китобҳои дарсӣ ва афзоиши қарзи онҳо, кам будани китобхонаҳо ва китобдорон дар муассисаҳои таълимӣ, дар ҳолати ногувор қарор доштани китобхонаҳо, мувофиқи матлаб набудани ҳуҷҷатгузории китобдорон, беназоратӣ нисбат ба истифодаи китобҳои дарсӣ, фарсадагии китобҳо, ҳамкории сустӣ падару модарон бо муассисаҳои таълимӣ дар самти назорати ҷиҳози хониши хонандагон, бе китоби дарсӣ ба таълимигоҳ ҳозир шудани хонандагон боиси нигаронии мутахассисон ва коршиносони соҳаи маорифи вилояти Ҳатлон гардидааст.

Тибки иттилои мушовири шульбаи маорифи ноҳияи Ҳуросон оид ба китобҳои дарсӣ Саида Раҳмонова, дар соли таҳсили 2020 – 2021 нора- дар якъояй бояд талош на- моянд. На танҳо дар рафттору гуфтор, балки дар таъминот бо ҷиҳози хониш ва дигар ла- возимоти таълими бетаваҷҷуҳ

хонанда баҳонаҳои гуногунонро
пеш меорад. Ин ҳолатҳо барои
омӯзгор ва китобдор мушкилий
эҷод менамояд.

- Муассисаҳои таълимии рақамҳои 61 ва 53-и ноҳияи Ҳурросон китобхона ва китобдор надоранд. Масъулияти тақсимот ва назорати китобҳои дарсӣ, маводи таълимӣ ба дӯши директорони муассисаҳо воғузор шудааст, - изҳор дошт Саида Раҳмонова. – Дар ноҳия 62 муассисаи таълимӣ фаъолият доранд, ки дар онҳо 1770 нафар омӯзгор ба таълиму тарбияи 30371 нафар хонандад

дида, пардохт мешуданд. Агар ин маблағҳо ҳамасола пардохт намешуданд ва сол аз сол маблағҳо афзоиш меёфтанд, пас чи гуна китобҳои нав ба нав ба табъ расида, пешниҳоди хонандагон мешуданд? Ё инки маблағҳои китобҳои дарсӣ, бадей ва дигар маводи таълимӣ чаро саривақт пардохт намешаванд, дар ҳоле ки волидон пардохт мекунанду аз пардохти пай дар пайи маблағи китобҳо ва нарҳи гарони онҳо баъзан шикоят мекунанд. Китобҳои дарсӣ гум мешаванд ва ё фарсуда мегарданду ба онҳо эъти-

бай маориф иштирок мекунад. Дар аксари ин чамъомадҳо масъалаи маблаг мавриди таҳлилу баррасӣ қарор мегирад.

Гумон дорам, ки дар чунин шакли корбарӣ дар даҳсолаи охир мушкилоти китобдориро шояд ҳал карда натавонем. Зеро агар 3 соли охирро таҳлил кунем, гайр аз пулчамъкунни китобҳои дарсӣ дигар муваффақияти ҷиддӣ надорем. Шояд китобдорони таҳассусманд дар шаҳру ноҳияҳо аз 1 нафар ба 3 нафар расидааст. Калимаи таҳассусманди соҳа маънои онро на-дорад, ки онҳо пурра соҳаро

Маблағи китобҳои иҷора пардоҳт намешавад. Ҷаро?

сии китобҳои дарсӣ 13 ҳазору 950 нусхаро дар муассисаҳои таълимиӣ ташкил медиҳад. Аз ҷумла, аз фанни забони модарӣ 2000 нусха, аз фанни табиатшиносӣ 600 нусха, забони русӣ 1500 нусха, таърихи ҳалқи тоҷик 1500 нусха, таърихи умумӣ 500 нусха, таълими меҳнат 700 нусха, забони русӣ барои синфи 6-ум 1650 нусха ва барои синфи 7-ум 700 нусха, аз фанни физика 2050 нусха, химия 1000 нусха, забони англисӣ 750 нусха ва аз фанни ҳуқуқи инсон 1000 нусха китобҳои дарсӣ дар муассисаҳои таълимиӣ намера-санд.

Дар нохиян Хурсон мушкилии дигаре, ки боиси ташвиши мутахассисон аст, афзоиши қарзи ичораи китобҳои дарсӣ мебошад. Қарзи китобҳои дарсӣ аз солҳои пешин 604 ҳазор сомониро ташкил медиҳад, ки Хурсон дар вилояти Ҳатлон яке аз нохияҳои қарздортарин маҳсуб меёбад. Қарздорони қардан жаҳонӣ масалҳаи обшад, дигар тарафи он, назорат аз рӯи истифода ва нигоҳдошти онҳо мебошад. Масалан, хонандагон китобҳои дарсӣ ва рӯзномаҳоро дастрас мекунанд, валие онро мувоғики талабот нигоҳдорӣ намекунанд. Дар кӯтоҳтарин муҳлат китобҳои дарсиро фарсуда мекунанд.

Дар соли 2020 китобҳои маҳсуз мебошад. Қарздорони бештари имсолаи китобҳои дарсӣ муассисаҳои таълимии рақамҳои 54, 24 ва 38-и нохия мебошад.

Дар соли 2020 китобҳои

Боботи нигондоши китобҳои дарсӣ омӯзгорони муассисаҳои таълимиӣ, китобдорон корҳои фахмондадиҳро ба роҳ мемонанд, аммо ин ҳол на хамеша таъсири даркорӣ расо-

Дар соли 2020 китобод дарсй 45 ҳазору 935 нусха ба муассисаҳои таълимӣ дастрас гардид, ки маблаги умумии онҳо 755 ҳазору 982 сомониро ташкил медиҳад. Маводи таълимӣ бошад, 5050 адад ба маблаги 106 ҳазору 275 сомонӣ дастрас карда шуд, ки дар пешбурди фаъолият ва таълиму тарбияи насли наврас истифода мешавад.

Ҳамеша гавари даркори расонида метавонад. Фикр мекунем, ки ин ҳолат на танҳо аз муассисаи таълимӣ, балки аз тарафи аъзои оила низ назорат карда шаванд, - гуфт Х. Комилов. – Файр аз ин, рӯзномаи фарзандашонро назорат намекунанд. Ҳолатхое мушоҳида мегардад, ки хонанда дар як рӯзи дарсӣ, ки б соат аст, ҳамагӣ бо 2 ё 3

Хайрулло Комилов, омӯзгоре аз ноҳияи Хурросон изҳор дошт, ки барои дар таълиму тарбиия насли наврас муваффақ шудан, мактаб, оила ва ҷамъият

машгуланд. Дар 60 муассисаи таълимӣ 65 нафар китобдор фаъолият намуда, вазъи китобдориро назорату танзим мемоянд. Агар 9 нафар таҳассус-манд бошанд, пас, бокимонда китобдорон гайрихифай буда, омӯзгорони фанҳои таъриҳи вахӯқӯк, забон ва адабиёт ва дигар фанҳо вазифаи китобдорро иҷро мекунанд. З нафар бо маълумоти олии гайрихтисосӣ, 13 нафар маълумоти маҳсуси гайрисоҳавӣ ва 40 нафар маълумоти умумӣ, 9 нафар таҳассус-манданд.

Фарзона Абдуллоева, ки
ду фарзандаш дар муассисаи
таълими таҳсил мекунанд,
изҳор дошт, ки барои хонанда-
гон на ҳамаи китобҳои дарсӣ
мерасанд.

коршиноси соҳа Сайдҷаъфар
Сафарзода афзуд, ки агар
суолгузорӣ кунем, ки чаро ва
чӯй гуна маблағҳои классикий
(маблағи китобҳои дарсӣ аз
солҳои пешин) пайдо шуданд,
дар ҳоле ки ҳамасола маблағи
китобҳои дарсӣ ҷамъоварӣ гар-

бор дода намешаванд. Зимни посух гуфтан ба ин сүолх боз чандин суюли бечавоби дигар пайдо мешаванд. Аз ин лиҳоз, бо такя ба факту далелҳои чойдошта метавон гуфт, ки аксаран китобдорон масъулият ва кори худро танҳо дар тақсим кардани китобҳои дарсӣ ва ҷамъоварии маблағи он мепонанду бас. Яъне ба қисмати ҳуҷҷатгузорӣ, назорат аз рӯи истифодай китобҳои дарсӣ эътибори ҷиддӣ намедиҳанд. Шояд яке аз сабабҳои пайдо шудани маблағи қарзии китоб аз солҳои пешин дар дуруст ҳуҷҷатгузорӣ нашудани онҳо бошад, ки имрӯз ҳам қисман ин ҳолат идома дорад. Ба масъалаи тақсимот, нарҳгузорӣ ва ҳолати китобҳое, ки соли иҷоравиашон анҷом ёфтааст, эътибор дода намешавад. Дар вилояти Ҳатлон китобдорон ба омӯзиши маҳсус ниёз доранд. Китобдорони муассисаҳои таълимӣ ниёзи ҷиддӣ доранд. Бояд гуфт, ки дар семинар, воҳӯрӣ ё омӯзишҳо танҳо мушовири китоб аз шӯъ-

медонанд ва аз ҳамаи паҳлӯҳои соҳаи китобдорӣ барҳӯрдоранд. Яъне, онҳо низ ба омӯзиш ниёз доранд, - гуфт С. Сафарзода. – На танҳо бо китобдорони шуъбаҳои маориф, балки бо китобдорони ҳар як муассисаи таълимӣ кор бурда шавад. Бояд ба масъалаи ба вазифаи китобдор таъйин гардидан ва аз вазифа озод шуданашон диққат дода шавад. Зоро аксаран китобдорон пас аз омӯзиш ва ё каме маълумоти китобдорӣ пайдо намуданашон дар муассисаи таълимӣ иваз карда мешаванд. Боз зарур меояд, ки аз сифр китобдори нав омода карда шавад, ки боз ўро низ иваз менамоянд. Албатта, дар чунин вазъ пеш рафтани мушкил аст. Мушкилии дигар дар он аст, ки ба соҳаи китобдории муассисаи таълимӣ аҳамияти ҷиддӣ дода намешавад ва аксаран нафарони бетаҷриба ё тасаввуротнадошта дар вазифаи китобдор кор мекунанд. Ҳамин гуна соҳаи китобдории муассисаҳои таълимӣ мушкилиҳои зиёде дорад, ки ба рои ҳаллу фаслаши бояд масъулини соҳа таҳлили ҷиддӣ карда, фаъолиятро дуруст ба роҳ монанд. Шояд дар чунин мавриди қадамҳои устувор гузошта тавонем ва ин соҳаро рушд баҳшида, ба гунаҳгор кардани яқдигар хотима баҳшем.

Лозим ба ёдварист, ки масъ-
алаи китоб ва мушкилоти ки-
тобдории муассисаҳои таълими
на танҳо дар ноҳияи Хурросон,
балки дар дигар шаҳру навоҳии
вилояти Ҳатлон нигаронкунан-
да бойӣ мемонад.

*C. АЗИЗӢ,
«Омӯзгор»*

СОЗАНДАГЫ

Дар доираи корхои ободониву созандагӣ ба истиқболи 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба эълон гардидани 1300 рӯзи меҳнатӣ зарбдор дар Донишгоҳи давлатии ҳукуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон корҳои бунёдкорӣ ва хурпамгардониву кабудизоркунӣ вусъати тоза мегиранд.

Дар бинои нави таълимӣ корҳои бунёдкорӣ ҷараён доранд. Бино аз ду ошёна иборат буда, синфҳонаҳо, долону маҷлисгоҳ ва лабораторияҳои он таъмир гардида, 90 дарсади корҳо ба анҷом расидааст. Инчунин, дар канори бинои навбунёди таълимӣ бунёди маҷлисгоҳи барҳаво идома дошта, соҳи

Бунёди биноҳои нави таълимӣ

тмончиён дар ду баст корҳои соҳтмониро анҷом дода истодаанд.

Дар ДДХБСТ бинои дигари дуошёнаи факултai муштараки ДДХБСТ ва Доniшгоҳи давлатии ҳуқуқи Тошканд пурра таъмиру азnavсозӣ гардида, бо таҷхизоту техникаи муосири раванди таҳсил таҷхизонида шудааст.

Дар донишгоҳ, инчунин, соҳтмони бинои истиқоматӣ барои кормандону устодон ва хобгоҳ барои донишҷӯён ба нақша гирифта шудааст, ки мархила ба мархила соҳта мешавад.

*Нуъмон РАЧАБЗОДА,
“Омӯзгор”*

► БИСТСОЛАИ ОМӮЗИШ ВА РУШДИ ФАНҲОИ ТАБИАТШИНОСӢ, ДАҚИҚ ВА РИЁЗӢ ДАР СОҲДИ ИЛМУ МАОРИФ

Концепсияи таълими физика ва таълифи китоби дарсӣ

(Охириаш. Аввалаш дар шумори гузашта)

Дар китобҳои дарсии нашри имрӯза масъалаҳои ҳарактери таҳқиқотидошта ниҳоят кам ба ҷашм мерасад. Масалан, мумкин аст, ки масъалаҳоро дар китоби физика, монанди: «Ду писарбача дар як вакт меҳоҳанд муайян кунанд, ки қадоме аз онҳо массаи қалонтар даранд ва чӣ қадар? Онҳо чӣ тавр бо ёрии я рулетка массаҷонро муайян карда метавонанд?» ва гайраҳоро доҳил кардан аз манфиат ҳолӣ нест.

Чунин масъала ба хонандагон имконият медиҳанд, ки усулҳои ихтироъкорӣ ва ҷустуҷӯҳои навро истифода бурда, роҳи ҳалли онро муайян намоянд. Вай барои ҳуд «мағфуҳуми нав» (роҳи ҳалли нав) ихтироъ карда, ба иҷрои кори мустакилона эҷодкорӣ дастёб мегардад.

Мақсади истифода бурдани таълими проблемавӣ, ки яке аз усулҳои фаъоли таълим ба ҳисоб меравад, дар он аст, ки ба хонанда донишҳои барои азхудкунӣ дар матни китоб омада, дар шакли тайёр дода намешавад. Дар давоми иҷрои кори мустакилона ҳалли проблемаро ҳуди хонанда бояд ёфта тавонад. Мутаассифона, чунин мисолу масъалаҳо, практикумҳо, корҳои амалий дар китобҳои дарсӣ ниҳоят кам ворид карда шудаанд. Аксарияти масъалаҳои китобҳо тавре интиҳоб шудаанд, ки беяғон фикрронии ҷиддӣ ва бе иштироқи фаъоли хонанда онҳоро ҳал кардан мумкин аст. Лозим аст, ки муаллифони китобҳо ба ин саамти кор диккати ҷиддӣ дода, пеш аз ворид намудани мати ба китоб ва шарти масъалаҳо, дар назди ҳуд вазифа гузоранд, ки маводҳои воридшуда, яке аз проблемаи хонандаро нисбат ба гирифтани дониш ҳал намояд ва дар баровардани ҳулоса ба саволҳои ҳуд ҷавоб ёфта тавонад.

Масалан:

Аккумулятор, амперметр, симҳои пайвасткунанда ва ду муқовимат (яктоаш маълум, дигараши номаълум) дода шудааст, ки К.Э.Х. ва муқовимати доҳилии он муайян нест. Чӣ тавр қимати муқовимати номаълумро ҳисоб кардан мумкин аст?

Яъне, масъалаҳои интиҳоб кардан лозим аст, ки аз рӯи нақшҳо зерин ҳалли онро ҷустуҷӯ кардан мумкин башад:

- таҳлили ҳолатҳои гуногуни роҳи ҳалли масъала аз рӯи шарти масъала;

- гузаштани проблема;

- интиҳоб ва ҷалб кардани донишҳои зарурии гирифташуда;

- зарурияти донишҳои нав;

- ёфтани усулҳои ҳал;

- ба расмият даровардани натиҷаи ҳал.

Хонанда шарти масъаларо якчанд бор хонда баромада, бо мазмуни он шинос мешавад. Ин амал ибтиди ҳалли масъала ба ҳисоб меравад.

Баъди хондан хонанда муайян мекунад, ки чунин масъалаҳои ба ҳам монандро пештар чӣ қадар ҳал намудааст? Донишҳои пеш гирифташ ба ҳалли масъалаҳои мазкур қифоя аст ё не? Оё роҳи ҳалли он ба ў шинос аст ё не? Аз рӯи саволҳои гузашташуда ҳулоса мебарорад, алгоритми ҳалли онро тартиб медиҳад ва аз рӯи он зина ба зина саамти ҳалро аниқ карда, бузургиҳои маълуму номаълум ва ёриасро муайян мекунад.

Дар сурате, ки шарти масъала ва қиматҳои додашудаи он ҳалли онро таъмин карда натавонад, ба шарти масъала таҷириботу иловагӣ ворид менамояд. Яъне,

як қиматро ба қимати дигар иваз намуда (бузургиро ба бузурги дигар), ба мазмуни масъала таҷирибот ё иловагӣ дароварда, мазмуни масъаларо пурра менамояд. Файр аз ин, дар китобҳои дарсӣ масъалаҳои зеринро ҷойгир кардан аз манфиат ҳолӣ нест:

- масъалаҳое, ки ҳалли он дар асоси истифодай донишҳои тайёр (назарияӣ) иҷро мешаванд (қиматҳоро дар формула гузашта ҳисоб кардан);

- масъалаҳое, ки ҳалли онҳо дар асоси донишҳои назарияӣ пешниҳӣ шудаанд, аммо онҳо таҳлилро талаб даранд;

- масъалаҳое, ки ҳуди алгоритми ҳалли он (татбиқи дониши назарияӣ) натиҷаи он ҳисоб мешавад. Ин масъалаҳои масъалаҳои тадқиқшаванд аст, аз имкониятҳои хонанда вобаста буда, самтҳои гуногуни гузаронидани тадқиқотро талаб дорад.

Ёфтани роҳҳои ҳалли чунин масъалаҳо яке аз зинаҳои мушкини таълим мебошад. Мушкилии ин саамтиро ба назар гирифт, масъалаҳои амалиро дар китобҳои дарсӣ ё маводи иловагӣ таълим пешниҳӣ дароварда, ҳалли онҳо аз рӯи асбобҳои аёни ҳамчун маводи таҳқиқот ҳал мешавад. Чунин масъалаҳои имконият медиҳанд, ки хонанда аз рӯи онҳо супориши масъаларо тартиб дода, алгоритми ҳалли онро ба накшаш дарорад.

Дар вакти ҳалли чунин масъалаҳо усули қабулкуниро чунон ташкил кардан лозим аст, ки хонанда таҳминан объектро таҳқиқ карда, барои асоси такъѓоҳии онро ёфтани имконият пайдо намояд.

Дар китобҳои дарсӣ ворид намудани масъалаҳои вобаста ба шакли муқосивӣ дар ёзида аёниятҳои тасвирий дар асоси

омадааст ва чӣ тавр мушкилиро бартараф кардан мумкин аст.

Таҷирибаҳо нишон медиҳанд, ки кумаки муаллим дар ҳалли масъалаҳои таҷириబӣ ду хел шуда метавонад:

Якум - дуруст ва аниқ фахмонидани усулҳои амалиёт.

Дуюм - аз рӯи муқосива нисбат ба ҳалли масъала баровардани ҳулоса даркорӣ.

Ба фикрронӣ ҷалб кардани хонанда имконият медиҳад, ки мақсади ташҳисро муайян кунад. Аз ташҳиси хонанда истифода бурда, ҳалли масъаларо иҷро намояд.

Дар китобҳои дарсӣ ё маводи иловагӣ ба китоби дарсӣ масъалаҳои намуди дигарро доҳил кардан мумкин аст, ки ҳалли онҳо аз рӯи асбобҳои аёни ҳамчун маводи таҳқиқот ҳал мешавад. Чунин масъалаҳои имконият медиҳанд, ки хонанда аз рӯи онҳо супориши масъаларо тартиб дода, алгоритми ҳалли онро ба накшаш дарорад.

Дар вакти ҳалли чунин масъалаҳо усули қабулкуниро чунон ташкил кардан лозим аст, ки хонанда таҳминан объектро таҳқиқ карда, барои асоси такъѓоҳии онро ёфтани имконият пайдо намояд.

Дар китобҳои дарсӣ ворид намудани масъалаҳои вобаста ба шакли муқосивӣ дар ёзида аёниятҳои тасвирий дар асоси

тасвири, соҳтмони предметҳо, фазоӣ, функционалий аз аҳамият ҳолӣ нест;

Мушоҳида намудани

тагириёбии ҳолати система

дар зери таъсири ҳолатҳои гу-

ногун: масалан, масъалаҳои

худтаҳқиқот.

Тартиб додани чунин масъалаҳо барои самаранок аз ҳуд кардани мазмуни дониш ва ба амал баровардани сифатҳои асосӣ, монанди тезбинӣ, мушоҳидакорӣ, қабулкунӣ, иҳтиёри таҷирибӣ додани нуктаи хисмат мерасонад.

Ҳамзамон, қайд кардан лозим аст, ки қабули бошуруона на танҳо аз ҳусусияти маводи аёни ҳамчунин масъала, балки аз фикрронии хонандагон низ вобаста мебошад. Таҷирибаҳо нишон медиҳанд, ки дар баъзе маврид хонанда барои иҷрои ҳалли масъала аз кучо сар карданашро сарфаҳм намеравад. Аз ин рӯ, усули таҳлили объектҳои муоинашандаро ба хонандагон, пеш аз ҳама, дар китобҳои дарсӣ доҳил карда, алгоритми ҳисоби фахмонидан лозим меояд.

Ҳулоса, ҳалли намуди гуногуни масъалаҳо, аз рӯи маводи аёни ҳамчунин масъалаҳои лаёкатманд усулҳои дарк карданро таҷирибӣ додар.

Таҳиягарони китобҳои дарсиро зарур аст, ки иловагӣ ба китоби дарсӣ, китоби дарсии маҷмӯаи масъалаҳо ва корҳои амалий дар зинаҳои таълими физикаро таҳия карда, якҷоя барои тасдиқ пешниҳӣ намояд. Ҳамчунин, ба китобҳои дарсӣ барои ҳардӯз зинаи таҳсилот маводи дидактикаро пешниҳӣ дар кардан зарур аст.

Курси физики мӯассисаҳои таҳсилоти умумӣ таълими аёниро дар бар мегирад. Соатҳои таълими дар нақшаша таълими амалкунанда чудо кардашуда таҷириботи стандарти таълими фанро таъмин карда наметавонад. Дар саҳни минималӣ барои синҳои 7, 8 ду соат, дар синҳои 9 се соат ва дар синҳои 10, 11 на кам аз ҷорӣ дар бораи қобилияти физикӣ дар равияҳои ҷамъияти - гуманитарӣ стандарти нав кабул карда, китобҳои дарсии алоҳидаро таҳия кардан зарур аст.

**М. ЗАРОБЕКОВ,
мактабшинос**

Калимаи «хурофот» дар «Фарҳанги тафсирӣ» забони тоҷикӣ ба маънои «акида ва фикрҳои пучу беасос» омадааст.

Воқеан, инсон замоне асири хурофот мегардад, ки хираду дониш дар замони ўдида намешавад. Маълумоти таъриҳӣ собит соҳтаанд, ки надонистани масъалаҳои динӣ аз ҷониби пешвоёни дин бар сари ҳалқ, баҳусус, ҳалқи тоҷик чӣ бадбахтиҳо, чӣ гуна хурофотпастӣ оварда аст. Таъсири манғии ин вазъ тоҳол дар байни ҷомеа ҳукмфармост.

Дар адабиёти муосири тоҷик, махсусан, дар асарҳои устод Садриддин Айнӣ масъалаи боло хуб тавзех ёфтааст. Ин адиби тавоно дар асарҳояш «Ҷаллодони Бухоро», «Ҷаддоштҳо»,

Хурофот саропо зиён аст

«Таърихи инқилоби фикрӣ дар Бухоро», «Таърихи амирони мангитияи Бухоро»... доир ба хурофотпастии ҷомеаи онрӯза ва дасисаҳои муллоҳои бесавод далелҳои ҷолиб овардааст. Адиб дар ин асарҳояш барои фош намудани бедонишию бефаросатии аксар муллоҳои мадраса, диндорони мансабҳоҳо ва қозиҳои дарбор, ки мардуми бечораро бо фиребу найранг ва ҳукмҳои беадолатони ҳуд гирифтор мекардан, қалам тез намудааст.

АЗ мутолиаи асарҳои устод Айнӣ ба ҳулоса омадан мумкин аст, ки он замон аз камсаводиву зудбоварии мардум истифода намуда, хурофотпастон зиндагонии боҳашамат доштанду сарвати бешумор ва мисли қайҳои бадмур дар пӯсти мардуми осоишта ҷой гирифта буданд. Баъзе муллоҳои ҷоҳили он вакт барои амалишавии мақсадҳои нопоки ҳуд аз ироди сусти мардуми осоишта, махсусан, ҷавонон ва сеъи истифода менамуданд ва метавонистанд ҳар рӯз бо баҳонаи дини ислом як ҳукми берҳамонаро барои мардум разонанд.

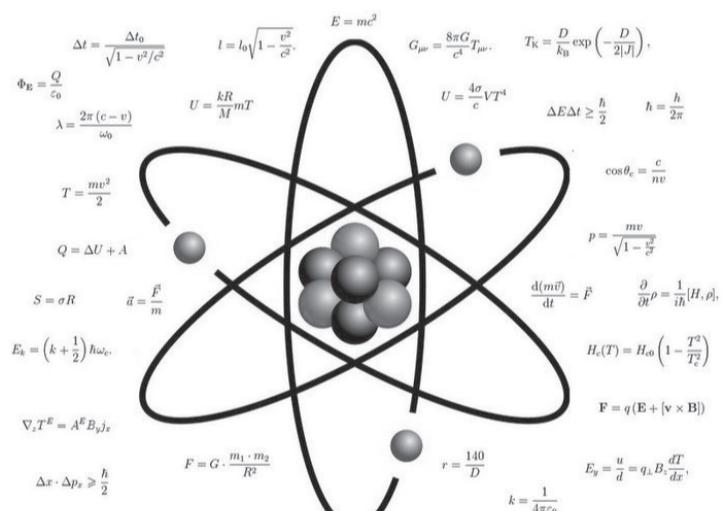
Дар ҳаёти имрӯзai мардуми саёра, аз ҷумла, мардуми маводи новобаста аз тараққиёти илму техника ва сиёсати давлатдорӣ, ҳоло ҳам баъзе ақидаҳои хурофотпастона ҷойгиранд. Дар ин ҳусус маводи ҳар рӯз тарики пахши гузоришҳои воситаҳои аҳбори омма иттилоҳ пайдо мекунем.

Масалан, мувофиқи аҳбори шабакаҳои иҷтимоӣ «Дар кишивни Ҳиндустон, яке аз сокинони ин кишивтар - Баблуи 25-сола гирифтори касалии гигантизм буда, бар асари беморӣ як дасташ аз андоза зиёд қалон шудааст. Тамоми ҳешу акрабояш «Баччаи шайтон» гӯён аз Баблу рӯй гардонданд. Ҷавон мачбур шуд, ки аз ватанаш кӯҷ бандад». Чунин мисолҳои хурофотпастона дар ҷомеаи ҷаҳонӣ хеле зиёданд.

Ҷодкунандагони хурофот шахсони ҷоҳилу бесавод ва диндорони мансабҳоҳо мебошанд, ки аслан аз қӯҷаи илмҳои динӣ нағузаштаанд ва барои манғиатҳои шахсии ҳуд ҷомеаро фасод мекунанд.

Шуҳр аз соҳиби таҳқиқатиологии кишивтар, ки имрӯз қисми бештар осебпазири ҷомеа, яъне, ҷавонон пайваста дар омӯзиши фатъолиятанд. Ин нишонаи бедории фикрӣ ҷомеа, дӯст доштани сарзамиҳи ҳуд, махсусан, ҷавонони ҳудогоҳу ватандӯст ба ҳисоб меравад, ки фирефтаи макру мифтиҳои бадҳоҳони миллати тоҷик наҳоҳанд шуд.

**Фарзод ПАҲЛАВОНӢ,
омӯзгори мактаби №21
ба номи Одина Ризо,
ноҳияи Варзоб**

аз ҳуд ҳолатҳои гуногуни роҳи ҳалли масъалаҳо аз рӯи шарти масъала;

- гузаштани проблема;

- интиҳоб ва ҷалб кардани донишҳои зарурии гирифташуда;

- зарурияти донишҳои нав;

МУЛОХИЗА

Китоби дуюм "Забони миллиат - ҳастии миллиат"-и Пешвои миллиат, муҳттарам Эмомалӣ Раҳмон саргузашту сарнавишти забони модарии моро аз замони истилои муғул (асри XIII) то сукути суполаи Манғитиён дар Осиёи Миёна ва эълон гардидани Бухоро ҳамчун Чумхурии Ҳалқии Бухоро (соли 1920) дар бар мегирад. Асари мазкур аз ҳафт боб иборат буда, ҳар қадом боби он аз мавзӯйҳои алоҳида иборат аст.

Масалан, боби аввал, мики “Забони точкӣ” ва санчиши замон” ном дорад, моро аз саргузашту сарнавишти точикон, забони онҳо дар замони истилои муғул, муборизаҳо ва ҷоннисориҳои мардуми тоҷик барои ҳифзи забону адаб ва фарҳанги бостонии хеш ошно мегардонад. Дар ин давра дар таркиби лугавии забони тоҷикӣ, дар осори мансур, маҳсусан, асарҳои таърихӣ баъзе калимаву истилоҳоти

МАСЪУЛИЯТ

Тарбияи фарзанд бар дӯши кист?

Хеч як падару модар намехохад, ки фарзанди ноқобил ба воя расонад. Волидайн аз лаҳзаи ба дунё омадани фарзанд то давраи ба камол расидани ўқӯшиш мекунанд, ки барои дар ҷодаи нек тарбия ёфтани фарзандашон саҳм бигиранд. Аммо омилҳои дигаре низ мавҷуданд, ки барои ба амалҳои ношоиста даст задани наврасон замина меғузоранд. Форигболи волидайн, сатҳи пасти зиндагӣ, муҳити носолими оиласӣ, мувофиқат накардана рафтору гуфтори падару модар дар оила аз ҷумлаи ин омилҳо ба шумор мераванд. Мутаассифона, дар бештари оилаҳои имрӯза вазифаи тарбияи фарзанд пурра ба дӯши модар voguzor шудааст, ки ин қобили қабул нест. Дар тарбияи фарзанд ва бунёди оилаи солим марду зан вазифаи баробар дошта, бетарафӣ нисбат ба масъулияти худ ба поймол намудани ҳуқуқҳои ҳамдигар ва номустаҳкамии оилаҳо оварда мерасонад. Тарбияи дуруст ва ба ҷодаи неки зиндагӣ ҳидоят намудани фарзанд аз муносабати хуби волидон дар оила сарчашма мегирад.

Дар тарбиян фарзанд хеч як модару падар дар танҳоӣ аз уҳдаи он бо сарбаландӣ баромада наметавонанд. Одобу ахлоқи нек ва рафтори намуниавии волидайн низ дар тарбияи фарзанд таъсири худро мегузорад. Муносибати дӯстонаи ҳамсарон ва муҳити комилан ороми оиласвӣ барои ба дунё омадани тифли рӯҳану чисман солим омили мусоид ба шумор мераванд. Аммо набояд фаромӯш кард, ки ҳар як ҳатои кучаки волидон метавонад дар ҳаёти минбаъдай фарзанд таъсири манғии худро гузорад. Барои кӯдакон падару модар, хешу табор, мураббӣ, муаллимон ва ҳатто ҳамсояҳо низ шахси идеалий шуда метавонанд. Масалан, нафаре бо

күлкү атвори неки худ дар дили
Фарзанд чой гирфтааст ва күдак
жамеша күшиш мекунад, ки дар
амалхон харрӯзааш ба ў тақлид
намояд. Фарзандонро мебояд бо
истифода аз дастуру адабиёти
позима чаҳони маънавии хешро
тозонг гардонида, бо афкори тоза-
зу чолиби худ ояндасози кишвари
азизамон бошанд.

Дар самти тарбияи дурустӣ
фарзанд бояд миёни оила, багчада
за мактаб робитаи зич мавҷуд бо-
шад.

Чун аз оилаву боғча сухан рондем, набояд фаромӯш кард, ки бозӣ низ дар мавриди худ ба тағйирёбии рафтору кирдори кӯдак бетаъсир намемонад, зоро рафти бозӣ дар инкишофи чисмонӣ ва равонии кӯдакон тағйиротҳои муҳимро ба вузӯд меорад. Тарбияи одоб дар рафти бозӣ ба ташаккулёбии хис-лати нек, бо ҳамсолонаш муносибати хайрҳохона доштани кӯдакро пешбинӣ намуда, ҳангоми бо дигар кӯдакон бозӣ кардан, тарзи муносибат ва муюшираторо ёд мегиранд, ки ба ташаккули сифатҳои маънавӣ – ахлоқии онҳо мусоидат мекунад.

Омۇзгор бояд бо меҳрубониву
ширинсуханый, чиддият ва
ростқавлии хеш диккати
күдаконро ба худ чалб намуда,
машгулиятхоро тавре гузаронада,
ки дар күдакон эхсоси хаастаги
пайдо нашавад. Мунтазам тафтиш
кардани рўзнома ва дафтари хо-
нандагон аз ҷониби волидон дар
күдакон шавки дарсхониро афзу-
да, ҳангоми анҷом додани ягон
амали нек аз ҷониби атрофиён
таҳсину оғарин шунидан низ ба
кўдак рӯҳу илҳом мебахшад.

Чамила МАЧИДОВА,
омӯзгори забон ва адабиёти
тоҷики мактаби №14, ноҳияи
Мир Сайид Алӣ Ҳамадонӣ

► АНДЕША

Дониш дили одамро мисли
чароғ равшан мекунад. Инсо-
ни донишманд дар печутоби
зиндагӣ бо донишу илме, ки
дорад, дар ҳалли ҳама гуна
мушкилиҳо пирӯз мешавад, ба
касе муҳтоҷу зор намегардад.
Дониш ба мисли ҷавшанест
дар тани одам, ки ўро аз тамо-
ми бадиҳо муҳофизат менамо-
яд.

тобхонию китобдӯстиро бедор намоем.

Пўшида нест, ки сарчашмай асосии илму дониш китоб мебошад. Аз ин рӯ, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ Пешвои миллат, Президенти Чумхурини Тоҷикистон, муҳтарем Эмомалӣ Раҳмондар баромадҳои худ пайваста насли наврасро ба китобхонӣ намошм.

Дониш рӯшнагари дилҳост

ва китобдўстї даъват мена-
моянд. Эълони баргузории
оазмуни «Фурӯги субҳи донон
китоб аст» яке аз иқдомҳои
олии Сарвари хирадманди дав-
латамон мебошад, ки боиси
боз ҳам бештар рӯ ба мутолиаи
китоб овардани хонандагону
омӯзгорон, балки кулли чомеа
гардид...

Ҳама навъи донишро инсон аз китоб гирифта, онро бо ақлу заковати хеш сайқал медиҳад ва баҳри беҳбудии рӯзгори худ

Дар тамоми давру замон шахси донишманд мавқеи худро мёёбад, соҳиби иззату эҳтиром мегардад ва барои чомеа шахси зарурӣ ба ҳисоб меравад. Дар ҳакиқат, дониш раҳнамо ва нурбахши зиндагии монинсонҳост. Аз ин рӯ, моро ме-бояд рӯ ба китоб ва китобхонӣ оварем, то ба мавқеи манзала-ти азалии ҳудо соҳиб гардем.

*Зарафшон ШОДИЕВ,
омӯзгори мактаби №20,
ноҳияи Айнӣ*

Як ҳафтаи хотирмон

Фестивали чумхурияйвии «Хафтаи китоби кўдакону наврасони Тоҷикистон» яке аз ҷорабиниҳои муҳимми фарҳанѓӣ оид ба тарғиби китоб ба ҷалби васеи кўдакону наврасон ба хониши он ба ҳисоб меравад. Аз ин рӯ, тибқи нақшай Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон 2-9-уми апрели соли равон бо иштироқи ахли илму адаб Фестивали чумхурияйвии «Хафтаи китоби кўдакону наврасони Тоҷикистон» таҳти унвони «Хучаста бод Истиқлол!» гузаронида шуд.

Қисмати чамъастии он 7-уми апрел дар Китобхонаи оммавии вилояти Хатлон ба номи Садриддин Айнӣ дар шаҳри Кӯлоб баргузор гардид, ки дар он директори Китобхонаи вилояти бачагона Фарруҳ Бурҳонов, сардори раёсати маорифи шаҳри Кӯлоб Қадамшоҳ Ҳакимзода, сармухтахассиси раёсати фарҳанги минтақаи Кӯлоб Сараҳон Бозорзода, директори китобхонаи вилоятӣ ба номи Садриддин Айнӣ Саймуҳаммад Обидзода иштирок ва суханронӣ карданд. Иштирокдорони фестивал соҳиби мукофотҳо гардиданд.

Саодат АБДУЛҲАҚИМЗОДА

► ТОЗАНАШР

Устоди соҳиблаёкату
пуртакриба Ислом
Иноятов 24 сол меша-
вад, ки ба шогирдон
аз физика дарс мегўяд
ва муаллифи китоби
«Мачмӯай ҳалли
масъалаҳо аз фанни
физика» мебошад.

Китоби мазкур ҳамои кисмои физикаро дар бар мегирад. Масъалаҳо бо забони соҳаю равон аз сода ба мураккаб пешниҳод ва ҳал карда шудаанд. Бартарии дигари китоб дар он аст, ки шарти масъалаҳо бо ду забон пешниҳод карда шудаанд, бинобар ин, аз он ҳам хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии забони таҳсилашон тоҷикӣ ва ҳам забони таҳсилашон русӣ метавонанд истифода намоянд. Аз китоби мазкур, инчунин, онхое, ки физикаро мустақилона аз худ карданӣ ҳастанд, метавонанд истифода кунанд... Китобро дар Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи Б.Фағуров, дар кафедраи «Физики назарияй ва методикаи таълимии физика»-и факултати физикаро техника дотсентони кафедра Ш.Шерматов ва Н.Умаров хонда, онро саривакӣ ва дархӯри мактабҳои ҷумҳорӣ ҳисобидаанд. Олимони номбурда дар бораи муҳим будани китоби устод И.Иноятов андешаронӣ намуда, таъкид кардаанд:

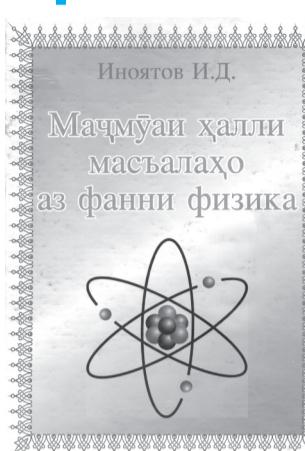
Самараи заҳмату ранҷҳо

«Маълумотҳо, ки дар дастур оварда шудааст, баҳро дар сатҳи зарурӣ дарк кардани ҳодисаҳои физикӣ ва ҳалли масъалаҳо аз ин фарои хонандагону донишҷӯён кумак мерасонад. Дар шӯббаи маорифи шаҳри Гулистон китоби «Мачмӯай ҳалли масъалаҳо аз физика» аз даст ба дасти кормандони он мегашт ва эшон аз чопи ҷунин китоби ҳуҷӯлии худро пинҳон дошта наметавонистанд. Мудири шӯббаи маориф Н.Мирзоев ба муаллиф миннатдории худро баён намуда, иброз доштанд, ки ҳангоми баргузор намудани машгулиятҳои таълимӣ китоби шумо ҳамчун адабиёти иловагии ёрирасон кори омӯзгорону хонандагонро аз фанни физика осон мегардонад. Баҳусус, маълумотҳо, ки дар дастuri таъlimии шумо ҷамъ оварда шудаанд, баҳро беҳтар аз худ карданӣ мавзӯъҳои физика мусоидат меҳунад...

Ниҳоят, устод Ислом Иноятов китоби «Мачмӯай ҳалли масъалаҳо аз фанни физика»-ро қабл аз нашр намудан ба Вазорати маориф ва илми ҷумҳорӣ пешниҳод кард. Мудири шӯббаи таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумии Маркази ҷумҳорияти таъlimию методии назди вазорат Б.Нодиров байди ба таври муфассалу

мӯшикофона ҳондани дастур пешниҳоди онро барои истифода дар муассисаҳои таъlimии ҷумҳорӣ муҳим ҳисобида, дар тақризи таълифнамудааш, зимнан қайд мекунад, ки «дастури мазкур натиҷаи заҳмати ҷандисолаи муаллим Ислом Иноятов буда, бо максади баланд бардоштани сатҳи дониши хонандагон, доталабони муассисаҳои таҳsилoti miёnaи қасбӣ ва олии қасбӣ, донишҷӯён, ҷиҳати татбиқи ҳадафҳои «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табииатшиносӣ, дақиқа ва риёзӣ дар соҳаи маориф ва илм» эълон шудани солҳои 2020-2040» таҳия гардидааст. Дастuri таъlimии пешниҳодгардида дар амиқу ҳаматарафа азҳудкунии ҳодисаҳо ва қонуниятҳои физики, мустақилона ҳал карда тавонистани масъалаҳои физики, баланд бардоштани дониш, ташаккули маҳорату малака ва инкишифи қобилияти фикрронии хонандагон мусоидат ҳоҳад кард...

Воқеан, дастuri таъlimии устод Ислом Иноятов аз 17 боб иборат буда, дар он доир ба мавзӯъҳои кинематика, динамика, қонуни бақо, лаппишҳо ва мавҷҳои механикӣ, физики молекулавӣ, асосҳои термодинамика, майдони электрикӣ ва

магнитӣ намунаи ҳалли масъалаҳо пешниҳод карда шудааст. Инчунин, дар китоб оид ба мавзӯъҳои ҷараёни доимӣ, индуксияи электромагнитӣ, лаппишҳои электромагнитӣ, мавҷҳои электромагнитӣ, атом ва ядро масъалаҳои гуногун пешниҳод ва ҳал карда шудааст.

Ба нашр расидани китоби омӯзгори гимназияи рақами 1-и ба номи академик Б.Фағурови шаҳри Истиклол Ислом Иноятов таҳти узвони «Мачмӯай ҳалли масъалаҳо аз физика» воқеан ҳурсандибахш буда, зарур аст, ки он ба тамоми таъlimgoҳҳои ҷумҳорӣ интиқол дода шавад, то ба омӯзгорони фанни физика дар ҳалли масъалаҳо аз ин фан мусоидат намояд.

Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»

Экология аз соҳаҳои ҳеле муҳими замони мө ба шумор рафта, он ба саломатӣ ва тарзи ҳаётӣ инсон саҳт вобастагӣ дорад. Мутаассифона, аксар вақт ба муҳити зист бепарвоем ва онҳоро, ки ба қонунҳои табиат бепарвой мекунанд, намегӯем, ки ин рафторашон нодуруст аст.

Ҳарчанд дар ин масъала як қатор қарору қонунҳо низ ба тасвиб расидаанд, вале боз ҳам ҳамон бехурматӣ ва якравиамон нисбат ба муҳити атроф эҳсос мегардад. Об ҳам аз ҷумлаи сарватҳои зарурӣ табиат

Ба муҳити зист бетараф набошем

аст. Дар моддаи 44 – и Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон гуфта шудааст: «Ҳифзи табиат, ёдгориҳои таърихи фарҳангӣ вазифаи ҳар як шаҳс аст». Аз ин хотир, бояд ҳар як шаҳрванд барои сарфа намудан ва тоза нигоҳ доштани ҳар қатраи об саҳми худро гузорад. Обҳои маъданӣ, ки дар як қатор мавзеъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар ҷумҳуриҳои собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ вучуд доранд, имкон медиҳанд, ки мо бо истифода аз онҳо саломатии худро хуб нигоҳ дорем. Дар баъзе аз ҷумҳуриҳои собиқ иттиҳод, масалан, дар мавзӯъҳои Часалбудаи Гурҷистон ва Ҷетиосои Қирғизистон обҳои маъданӣ ҳарораташон паст вучуд доранд, барои ҳамин ҳам, аз дигар ҷойҳо ба саразмини мо барои муолиҷа меоянд. Дармандон барои шифоёбӣ ба ҷашмаҳои маъданӣ мо – Обигарм, Ҳоча Обигарм ва гайра меоянд, ки ин боиси ифтиҳори мо, тоҷикон ҳам ҳаст.

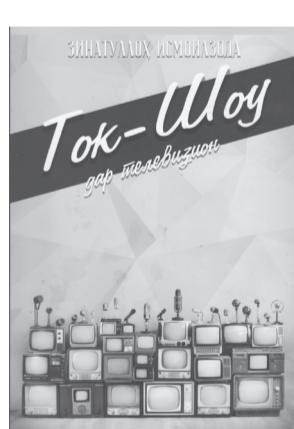
Ҳанӯз ҳазор сол пеш аз ин Шайхурраис Абӯалӣ ибни Сино дар асари ҳуд «Ал – қонун» навишта буд, ки обҳои маъданнок барои табобати бемориҳо, ки дар натиҷаи ҳунукию намнокии мичоз пайдо мешаванд, барои рафъи бемориҳои пайвандҳо, зикки нафас ва гурдаҳо истифода мешаванд. Онҳо дуруст шудани устухонҳои шикаста ва заҳмҳоро метезонанд, боди шикамро кам мекунанд. Оби маъданноки гӯғирддор (сулфурдор) асабҳоро ором, шиддати дардро паст намуда, заҳму дөғҳои пӯстро шифо мебахшад, мубодилаи моддаҳоро дар пайвандҳо, ҷигар, испурҷ, беҳтар намуда, мъедаро тақвият мебахшад. Албатта, ҳамаи ин суханони Абӯалӣ ибни Сино ба ҷашмаҳои шифобахши Обигарми Ҷумҳурии Тоҷикистон рост меоянд. Бинобар ин, ҳар як омӯзгор метавонад, ки дар бораи ҷашмаҳои маъданӣ нохияи ҳуд ё наздикии онҳо, дар бораи муносабати эҳтиёткорона нисбат ба онҳо ба шогирдон бештар маълумот дихад, ки он як намуди асосии ғаҳмондадиҳӣ оид ба аҳамияти об, ҳусусан, ҷашмаҳои шифобахши баҳри табобати инсон мебошанд. Вазифаи мо, омӯзгорон, аз он иборат аст, ки дар дарсхои тарбияӣ, табииатшиносӣ, экология, биология, химия ва монанди инҳо ҳонандагонамонро ба дӯст доштани табиат ва боғариҳои он талқин намоем.

Омина АБДУЛХАЙРОВА,
Мамарасул АМОНГОЕВ,
омӯзгорон, шаҳри Душанбе

► КИТОБИ НАВ

«Ток-шоу дар телевизион»

Бо пешрафти техники ҳаву технологияи замонавӣ журналистика низ рушду такомул мейбад ва жанрҳои нав ба вучуд меоянд, ки аз муҳаккиӯн олимон шарҳу тавзӯҳ ва ғаҳмонидани раванди омода намудани барномаҳои мутобиқ ба ин жанрҳоро тақозо мекунад. Яке аз жанрҳо, ки имрӯз дар телевизионҳои ҷаҳон фароғир аст ва тамошабинони зиёд

назару таҳсилотӣ, ток-шоу мебошад. Он бор дар ИМА ба вучуд омадааст ва ҷавонтарин жанри журналистика мебошад. «Ҷандоҳаи таҳсилотӣ» дар ток-шоу дар телевизионро барномаҳои ток-шоу шудааст. Байд аз шоу-барномаи Донаҳо садҳо барномаҳои ток-шоу сохта шуданд ва бо усуљҳои гуногун ба бинанда пешниҳод гашта, қолабҳои нав ба навро қасб менамуданд.

Дар идома тарзи таҳсилотӣ барномаи ток-шоу аз омодагии эҷодӣ ва техникӣ медонад. Омодагии эҷодиро ба марҳалаҳои интиҳоби мавзӯъӣ, интиҳоби ҳамсӯҳбат, интиҳоби иштироқдорон, таҳқиқи мавзӯъӣ, интиҳоби коршиносон чудо намуда, ҳар яки онҳоро шарҳу тавзӯҳ баҳшидаast.

Дар марҳилаи омодагии техникӣ бошад, интиҳоби чойи сабт, ҷо ба ҷигарӣ камераҳо, микрофон,

субтитр ва титрҳо ва сабти ток-шоу радабандӣ кардву зина ба зина ҳар яки онҳо фаҳмонда шудааст.

Воқеан, забони китоб содаву фаҳмост ва муаллиф ҳамчун мутаҳassisи варзидаи соҳаи телевизион ба хонанда сухан мегӯяд. Дар китоб барои беҳтар намудани барномаҳои ток-шоу дар телевизионҳои кишвар пешниҳодҳои арзишманд ироа шудааст, ки истифодаи онҳо ба беҳтар гардидаин ин гуна барномаҳои мусоидат мекунанд.

Ба таъқиди муаллиф, «Имконияти шоу – барнома он аст, ки бо ҳусусияти оммавии баланд ҷаҳони ботинии бинандаро дигар менамояд. Нуктаи назарро тағиیر медиҳад, шавқро барои омӯзиш бедор менамояд ва муҳаббату нафрatre нисбат ба як тамоюл бедор менамояд. Дар ин жанр низ рукни воқеяят матраҳи мебошад ва шоуи телевизионӣ вобаста ба донишу ҷаҳонбинии муаллифи он манбаи эътиимидаи таъсир ба афкори иҷтимоӣ ба шумор меравад».

Дарвоҷеъ, китоби «Ток-шоу дар телевизион» ҳамчун дастuri таъlimию методӣ дар бораи қадамҳои асосии омода намудани ток-шоу дар телевизион месълумоти муфасал дода, барои кормандони ҷавони шабакаҳои телевизионии кишвар, донишҷӯён ва муҳакқиҷони соҳаи журналистика судманд мебошад.

Н. ОХУНЗОДА,
«Омӯзгор»

► ВАРЗИШ

Рушди футбол таваҷҷуҳи бештар меҳоҳад

Дастовардҳои ахри дастаи мунтакаби футболи навҷавонони Тоҷикистон (U-17) дар мусобиқаи «Чоми Рушд-2021» дар Беларус ва ширкати фаъолонаи он дар мусобиқаи байналмилалӣ барои «Чоми ҷаҳонӣ» дар Қатар ҳуҷоҳолкунанда буда, ба аввалин гулҳои дар ҳоли шукуфоии баҳори футболи миллӣ Тоҷикистон мемонад ва умед ба ояндаи неки онро бештар мекунад. Аммо ҳамон гуна, ки зарбулмасали маъруф мегӯяд, бо як гул баҳор намешавад.

Футболи мӯзибоҳи тоҷикистонӣ бо шудан дар ин риштаро на ҳар кас дорад. Бисёре аз кӯдакону наврасон лавозими бозиро дастрас мекунанд, вориди майдон мешаванд ва бо тамоми қувва аз паси тӯб медаванд, аммо ба натиҷаи зарурӣ намерасанд.

Бояд дар ҳайати роҳбарии лигаи миллии футболи кишвар тренер - селексионерон фаъолият карда, ба минтақаҳо сафар намуда, бачаҳои боистеъоддро ёбанд ва барои тарбияи минбаъдии онҳо шароит мӯҳайё созанд.

Илҳом Баротов, футболбоз: - Бозигарони мо то ба синни 18 хуб машқ карда, малака ва нозукиҳои футболро аз бар намуда, ба ин ё он дастаҳои футбол пазирифта мешаванд. Ба сабаби нокифоятии маош, ки танҳо барои рӯзгузаронӣ мерасад, қасби дигареро интиҳоб мекунанд, ё ба хондан мераанд ва ё дар тимҳои кишварҳои дигар бозиро идома медиҳанд. Пар-

ваз Умарбоев дар ҳайати яке аз тимҳои Булғористон, Даврон Эргашов дар тими «Бунёдкор» ва Эҳсони Панҷшанбе дар дастаи «Навбахор»-и Ӯзбекистон бозӣ мекунанд.

надорад, то футболбозон пайваста машқ кунанд.

Аксари аз бозингарон бидуни оғаҳӣ аз техника ва қоидоҳои футбол ба бозӣ ворид шуда, бештари вакт боиси бардошта-

кавму најод ва ҳалқияту милиат бегона буда, қобилияту маҳорат ва қасбият муҳим аст. Барои аз байн бурдани зуҳороти монеъсозӣ дар роҳи рушди футбол бояд дастандаркорони футболи миллӣ роҳҳои ҳалли ин муамморо пайдо намоянд. Хуб мешуд, аз хориҷи кишвар муррабиёни пухтакор ва бегаразро ба кор даъват намоянд, то дар радифи дигар иқдомот дар ҷустуҷӯи ва қашфи истеъодҳо низ ширкат кунанд.

Тоҷикистони соҳиби стиколол ба футболи сатҳи байналмилалӣ эҳтиёҷи ҷиддӣ дорад. Ҳушбахтона, ин ҷизро ҳукумати мамлакат ҳуб дарк кардаст. Барои кишваре, ки рушд ва тараққиёти ҳудро дар ҷаҳонгардӣ мебинад, ин навъи варзиш метавонад кори садҳо дастгоҳу расонаҳои рекламавиро анҷом дихад.

Футболи бузург дипломияти забони вижанаст, ки аз сулҳу сафо, осоиш, тансиҳатӣ, таҳамулпазирӣ, эҳтирому муҳаббати байни миллиатҳо ва қавму ҳалқияҳо пуштибонӣ мекунад. Тоҷикистони соҳиби стиколол низ эҳтиёҷ ба ҷунун дипломатия дорад.

Нельмати НЕЛЬМАТЗОДА,
«Омӯзгор»

Гайор Гайоров, мураббини дастаи наврасон: - Ҳукумати шаҳру ноҳияҳо аз маблагузорӣ ва ҳавасманд намудани мураббиёну бозигарон аксаран канорагири мекунанд. Бештари бозиҳои футбол ва мусобиқаҳои сатҳи маҳалӣ аз ҳисоби дӯстдорони футбол барпо мешаванд. Дар бисёре аз ноҳияҳои кишвар клуб ва мактабҳои доимоамалкунандай футбол вуҷуд

ни осебҳои сангини бозигарони тими рақиб мегарданд.

На дар ҳама минтақаҳо майдонҳои варзишӣ мутобики стандартанд, ки ин ҳам ба омодасозии футболбозон бетаъсир намонад.

Футбол кайҳо марзи мамлакатҳоро убур карда, ба бозии фаромилӣ табдил ёфтааст. Барои варзиш, ба вижана футбол, мансубият ба ин ё он

► САЛОМАТИ

Ақли солим дар тани солим

Аз оғози таҳсил дар мактаб омӯзгор бояд дар қатори масоили дигар ва ҳамбаста ба таълиму тарбия ба саломатии хонандагон дикқати ҷиддӣ зоҳир намояд. То қадом дараҷа шогирдони мӯзибоҳи тоҷикистонӣ мекунанд, аз ҷумла, ба вазъи солимии онҳо вобастагии амиқ дорад.

Хонандагони синфҳои ибтидой худ бояд ҳамеша ба тозаӣ риои намоянд, мунтазам шустушӯ кунанд, муҳиташонро тозао озода нигоҳ донанд. Як омили хеле муҳимми таъмини саломатии шогирдон он аст, ки онҳо бояд дар бораи ҷумлаи ҳудоҳои ҳамони ҷаҳонӣ мекунанд. Ҷаҳонӣ ҳудоҳои ҳамони ҷаҳонӣ мекунанд, ки онҳо бояд дар таълиму тарбия ба саломатии хонандагон дикқати ҷиддӣ зоҳир намояд.

Дар «Гӯши саломатӣ»-и ҳар синф бояд маълумоти муҳим оид ба ҷашм (бо аксҳо) мавҷуд бошад.

Ҳамин тавр, хонандагони зинаи аввали таҳсилот дар бораи ҷумлаи ҳудоҳои ҳамони ҷаҳонӣ мекунанд, ки онҳо бояд дар таълиму тарбия ба саломатии хонандагон дикқати ҷиддӣ зоҳир намояд.

Ҳамин таҳсилот дар бораи ҷумлаи ҳудоҳои ҳамони ҷаҳонӣ мекунанд, ки онҳо бояд дар таълиму тарбия ба саломатии хонандагон дикқати ҷиддӣ зоҳир намояд.

Ниҳон мебошад. Ҷаҳонро бояд аз зарба, ҷангӯ хок, дуд, шуои шадиди офтоб ва аз ҳасташавӣ эмин нигоҳ дошт. Яке аз омилиҳои асосии ҷиҳётт қардани ҷашм ва таъмини бехатарии он дуруст ҳондани қитоб ва дуруст таъмини ҳондани қитобҳои телевизор мебошад. Қитобро ҳангоми ҳондан аз ҷашм дар масофаи муайяншуда нигоҳ бояд дошт, дароз қашида ва рӯболово ҳондани қитоб ба ҷашм зиёнвар аст. Пас аз ҳар фосилаи муайянӣ вакт дар давоми қитобҳои ба ҷашм имкони истироҳат қардан бояд дод. То ин ки ҷашмон солиму неруманд бошанд, риояи речай хоб зарур аст. Дар вакти кор бо компютер ҷашм бештар зери ҳатар аст. Ҳар як корбар бо ин дастгоҳ бояд аз қоидоҳои маъмули ҳоҳои оғаҳии комил дошта бошад.

Ҷаҳонро бояд қӯдакӣ ҷиҳётт қард, зеро он таъмиргари ҳушбахтии ҳар фард дар таъмири умр аст.

Дар «Гӯши саломатӣ»-и ҳар синф бояд маълумоти муҳим оид ба ҷашм (бо аксҳо) мавҷуд бошад.

Ҳамин тавр, хонандагони зинаи аввали таҳсилот дар бораи ҷумлаи ҳудоҳои ҳамони ҷаҳонӣ мекунанд, ки онҳо бояд дар таълиму тарбия ба саломатии хонандагон дикқати ҷиддӣ зоҳир намояд.

Ҳамин таҳсилот дар бораи ҷумлаи ҳудоҳои ҳамони ҷаҳонӣ мекунанд, ки онҳо бояд дар таълиму тарбия ба саломатии хонандагон дикқати ҷиддӣ зоҳир намояд.

Фотома ЗАФАРОВА,
омӯзгори синфҳои ибтидойи мактаби №4, ноҳияи Айнӣ

► НУҶТАИ НАЗАР

Ҷаҳони мусоирро бидуни компютер тасаввур кардан имкон надорад. Пас аз пайдо шудани компютер тагтириoti кӯлӣ дар ҳаёти инсон ба амал омад ва имрӯз он дар ҳама соҳаҳо мавқеи муҳим дорад. Барои ҳамони ҷаҳони ҷаҳонӣ мекунанд. Мутаассифона,

Зарари бозиҳои компютерӣ

яке аз паҳнгаштатарин усули заҳролуд қардани майнаи наврасон бо ғояҳои экстремистии террористӣ ва ҷиноятҳои дигар зумрае аз бозиҳои компютерӣ ба хисоб мераванд, ки қобилияти ҷалбқунандагӣ дошта, ҳатто қалонсолонро метавонад ба доми ҳуд қашад.

Волидонро лозим аст, ки барои фарзандони бозиҳои муғиди компютериро интиҳоб намоянд, то онҳо вакташонро ба машгулият ба ҳар гуна бозии бемаъни даҳшатангез сарф накунанд. Равоншиносон ҳушдор медиҳанд, ки тамоҳии филми бозиҳои даҳшатангези компютерӣ ба асаби қӯдакон таъсири манғӣ расонида, онҳоро тарсончак ё баръакс сангдилу бераҳм месозад.

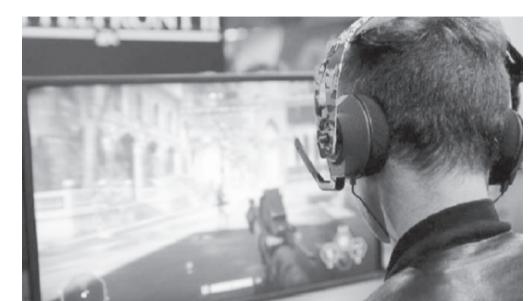
Дар як ҳафтагӣ рӯз аз субҳ то шом ё ниҳаи шаб дар назди монитор нишастан касро аз ҷиҳати психологияи ба компютер побанд мекунанд. Вобастагии компютерӣ низ ба мисли нашъзмандӣ ва шаробхӯрӣ як навъ беморӣ буда, барои аз он ҳалос шудан ба равоншинос муроҷиат намудан лозим меояд.

► ПИРӯЗӢ

Ғолибон қадрдонӣ мешаванд

Аз раёсати маорифи АВМКБ ҳабар доданд, ки даври ҷумҳурияии олимпиада аз фанҳои табии-риёзӣ байни хонандагони синфи 11 ҷамъиатӣ мешаванд.

Анис Тоҳир аз мактаби №12-и ноҳияи Шугнӣ, Сафоева Наврӯзмӯҳ аз мактаби №32, ноҳияи Ишқошим аз ғанни биологии ҳамони ҷаҳонӣ мекунанд, ки онҳо бояд дар ҷамъиати олимпиада аз фанҳои ҷамъиатинӣ (забон, адабиёти тоҷик, забони русӣ, забони давлатӣ, забони англӣ) таъриҳ ва ҳукуки ин-

бо бозиҳои безараҳ машгул шуданд ва аз компютер маълумотҳои бигиранд, ки барои омӯҳтани илму дониш ва васеъ кардани ҷаҳонбинииашон заруранд.

Бахтиёр ИБРОҲИМОВ,
муаллими кафедраи фанҳои дақиқ
ва техники коллеҷи милиитсияи
ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Муҳаммад ШАРИФЗОДА,
лейтенанти милиитсия

сон) низ дар шаҳри Душанбе баргузор ва ҷамъиатӣ гардид, ки дар он 10 нафар шогирди таълимгоҳҳои вилоят соҳиби ҷиҳои ифтиҳорӣ гардиданд. Ба ифтиҳори хонандагони ғолиб дар муассисаҳои таълимииашон ҷорӣ гардиши шуданд.

Даври ҷумҳурияии олимпиада аз ғанни ҷамъиатинӣ (забон, адабиёти тоҷик, забони русӣ, забони давлатӣ, забони англӣ) таъриҳ ва ҳукуки ин-

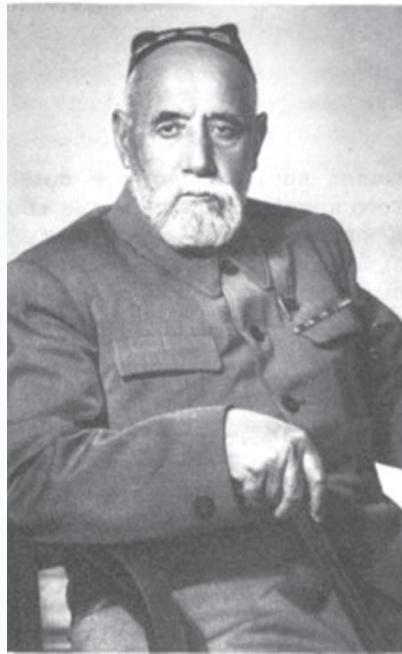
Ч.КОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

► 15 АПРЕЛ - РЎЗИ ИЛМИ ТОЧИК

Лоик

Дар қоимаи ҳайками Айнӣ
Дар зери бори хотира пуштат ҳамиддааст,
Аммо сарат зи фахр ба гардун расидааст.
Ҳар лолаи шукуфтае дар пои ҳайкалам
Хунест, к-аз ҷароҳати пуштат чакидааст.

Дар санги мақбараи Айнӣ
Ҳаёлманду мушиавваши зи санг менигарӣ,
Ҳанӯз хотираҳои нағуфта бисёр аст.
Ҳанӯз мекашӣ озор андаруни лаҳад,
Ки заҳмҳои танат хунчакону хуншор аст.
Чу бурдӣ он ҳама заҳми замон ба зери замин
Замин чу пайкари заҳмии туст-афғор аст...

► БА ОЗМУНИ «УЛУГЗОДА ВАФОДОРИ ВАТАН БУД»

Дилбастаи ҳалқи ҳуд

Адиби номдор, донанди беҳамтои таърих ва адабиётни тоҷик, олимни нуктасанҷ ва пухтакор, узви вобастаи Академияи миллӣ илмҳои Тоҷикистон, барандай ҷандин ҷоизаи бонуғуз, нависандае, ки аксари аҳли илму адаб баъди устодон Садриддин Айнӣ ва Мирзо Турсунзода номи ўро ба забон меоранд, Сотим Улуғзода дар рушди илму адаби миллиат ҳидмати барҷаста кардааст.

Агар ба роҳи тайкардаи зиндагии адаб дакиқ нигарем, дар он лаҳзаҳои хотирмону таъсирбахшро зиёд дучор меоям.

Як саҳифаи ҷолиби зиндагиномаи устод Сотим Улуғзода ба солҳои 1925-1929 (даврони таҳсил дар Дорулмуаллимини тоҷикии шаҳри Тошканд) рост меояд. Дар ин боргоҳи маърифат Сотим Улуғзода бештар аз ду сарҷашмаи фарҳангӣ – яке китоб ва дигаре ҷоҳрои адабио фарҳангӣ баҳравар мегардад. Махз дар ҳамин ҷо ў бо Садриддин Айнӣ, Абулқосим Лоҳутӣ, Абдурауфи Фитрат ва олимни шарқшиноси рус Михаил Степанович Андреев шинос мешавад ва аз онҳо меомӯзад.

Нависандаи дар бораи ҷоҳрои адабиётни тоҷик, олимни шарқшиноси рус М.С. Андреев бо муҳаббат ёд мекунад. «Маро, - менависад адаб, - пешакӣ ҳабар дода буданд, ки «профессор Андреев омада бо шумоён сұхбат мекунад». Ҳамаи талабаҳо дар интизори вай дар ошхона ҷамъ шуда нишаста буданд.

Профессор ба хона доҳил мешавад ва ба бачаҳо бо լаҳзаи соғи тоҷикӣ «ассалому алайкум, бачаҳо» муроҷиат мекунад. Пас, ў аз зиндагонии шоири бузурги тоҷик, устод Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ҳикояҳои шавқовар намуда, шеъри «Бӯйи ҷӯйи Мӯлиён»-ро кироат мекунад. Инҷунин, ривояти ба ин шеър нисбатдоштаро низ ба бачаҳо нақл мекунад, ки ба онҳо хеле писанд меояд.

Михаил Степанович дар бораи бузургони дигари ҳалқи тоҷик ҳам ҳикояҳо мекунад ва афсус мекӯрад, ки тоҷикон ба сабаби садҳо сол дар қайди зулму торикий монданашон шоирон ва олими бузурги ҳудро дуруст намешинанд ё ки фаромӯш кардаанд. Сипас, таъқид мекунад: – Аммо акунун шумоён бояд қӯшиш кунед, ки онҳоро зудтар шиносед ва шуҳрати онҳоро дар байни ҳалқи ҳудатон зинда гардонед. Онҳо ба тоҷикон дӯстдории илму маърифат ва санъатро ёд медиҳанд.

Нависандаи таърих-дон дурномаи адабиётро дар инъикоси воқеяни таърихи дид, дар эҷоди насрин таърихии ҳалқи тоҷик саҳми арзандагӣ гузошт ва намоишномаҳои «Рӯдакӣ», «Темурмалик», «Қисмати шоир», «Алломаи Аҷҳам ва дигарон», «Ҷавонии ибни Сино», қиссаҳои «Ривояти сӯѓӣ», «Пири ҳакимони Машриқзамин», романҳои «Восеъ» ва «Фирдавсӣ» барин осори мондагори ҳудро эҷод намуда, ба корномаи устод Садриддин Айнӣ пайваст ва шоғирди арзандагӣ идомадиҳандан кору пайкори Айнӣ будани ҳудро сабит намуд.

Умарбек ШАРИФОВ,
омӯзгори забон ва
адабиётни тоҷики
мактаби №13,
ноҳияи Айнӣ

ОЛИМ, МУҲАҚҚИҚ, ОМӮЗГОР

Профессор Шарифҷон Ҳусейнзода, дорандай ҷоизаи давлатии Тоҷикистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, Арбоби шоистаи илми ҶШС Тоҷикистон, Муалими хизматнишондодаи ҶШС Тоҷикистон, 12-уми апрели соли 1907 дар шаҳри Конибодоми вилояти Суғд ба олам омадаанд.

ва гайра дар солҳои 30-уми аспи XX адабиётшиносии тоҷикро равнақ бахшидаанд.

Мавсуф солҳои 40 – 50-уми аспи гузашта ҳамчун мунаққид ва адабиётшинос ба авчи камолот расидаанд.

Ш.Ҳусейнзода соли 1953 дар мавзӯи «Адабиётни тоҷик дар асрҳои X-XV» диссертация ҳимоя намуда, дараҷаи илми номзади илми филологиро ба даст овардаанд.

Нигоштаҳои устод дар ҷанд мачмӯаи маколоти ў, аз қабили «Баҳс ва андеша» (1964), «Гуфтор аз ғанҷи сӯҳан» (1985) ва «Ангезаи меҳр» (1988) ба табъ расидаанд.

Рисолаҳои «Сӯҳансарои Панҷрӯд» (1958), «Ҷалол Икромӣ» (1959), «Макоми Ибни Сино дар шеъру адаби тоҷик» (1985) (бо ҳаммуаллиғи Ш.Шарифов) аз рисолаҳои алоҳидай устод мебошанд, ки ба таҳқиқати симоҳони бузурги адабио фарҳангӣ ва фаъолияти эҷодии онҳо бахшида шудаанд.

Устод тавонистанд, ки дар ҳамкорӣ бо Н.Қаҳҳорова ва С.Асадуллоев девони Камолро дар ду ҷилд, мутаносиб дар солҳои 1983 ва 1985 ба нашр расонанд, ки қарӣ тамоми ашъори Камоли Ҳуҷандиро дар бар гирифтаанд.

Профессор Ш.Ҳусейнзода дар соҳаи адабиёт аз бунёдгузорони китоби таълими мактаб дар Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд. Он кас дар ҳамкорӣ бо Ш. Ниёзӣ соли 1934 китоби «Адабиёт» барои синфи панҷумро таҳия ва нашр намуданд. Аз соли 1943 сар карда, бештар аз ҷиҳоз сол китоби дарсии «Адабиётни тоҷик» барои синфи 7-ум, ки бо қалами Ш.Ҳусейнзода тааллук дошт, мавриди истифода қарор дода шуд. Аз соли 1950 то соли 1982 дар сартосари қишвар омӯзгорони забон ва адабиётни тоҷик дар синфи ҳаштум аз рӯи китоби таҳия намудаи Ш.Ҳусейнзода «Адабиётни тоҷик» ба шогирдон дарс гуфтаанд.

20-уми декабри соли 1988 дар 81-солагӣ қалби устоди зинданом Шарифҷон Ҳусейнзода аз тапидан бозмонд. Асарҳо илми омӯзгор, мақолаҳо ва нигоштаҳои устод номи эшонро зинда нигоштаанд.

К. КАРИМОВ,
омӯзгори мактаби №10-и
шаҳри Душанбе

Озода чу навбаҳор мебояд буд

Наврӯз чу омаду гули лола шукуфт,
Дил ҷӯш заду зи шиқ сад қисса
шукуфт.

Аз шавқи муҳаббату таманини
зид

Якчанд сухан ба васфи Наврӯз
бигуфт.

Ҳар сол чу ояд ба Ватан фасли
баҳор,
Наврӯз биёвара барори бисёр.

Аз файзи қудуми он ҳама шод
шавем,

Дар диде дигар намонад аз ғам
осор.

Озода чу навбаҳор мебояд буд,
Покиза чу ҷашмасор мебояд буд.
То роҳ наёбад ба диле ғам ҳарғиз,
Чун модари ғамгусор мебояд буд.
Муҳиддини ЯТИМ,
омӯзгор

► ҲИКМАТИ НИЁГОН

Кибру гурур, худпарастӣ, гардан-фарозии нораво, худро аз дигарон беҳтару болотар гирифтан, аз бузургии хеш ҳарф задан ва аз тоҷи таҳти худ нозу ифтихор намудан аз хислатҳои ношистай инсониянд. Аз ин рӯ, Абулқосим Фирдавсӣ дар «Шоҳнома»-и шуҳравари худ ба ин масъала зуд-зуд рӯй меорад.

Үдар байти поёни чун муаллими бузурги инсоният моро таълим медиҳад, ки ҳеч гоҳ ба донишнуҳарни худ гарра нашавем, фиребои қудрату шуҳрати худ набошем ва пайваста дар андешаи фарогирӣ илму дониш, ҳунар ва аҳлоқи ҳамидон инсонӣ бошем:

*Машав гарра з-оби ҳунарҳои хеш,
Нигаҳ дор бар ҷойғаҳ пои хеш.*

Фурӯтаниву хоксорои зинати инсонҳост. Ин гавҳари ноёб дар вучуди ҳар инсон парвариш ёбад, ўро шарафманд бигардонад. Агар корат омад карда бошад, аз поёни корат андеша бикун ва аз интиқому кайфари рӯзгор гоғил мебош, зеро дар ҳар бароре нобаробарико низ бувад ва бисёр иттифоқ афтода, ки соҳибдатлон муғлиси бенаво гаштанд:

*Манӣ чун бипайваст бо Кирдгор,
Шикаст андароварду баргашт кор.*

Бо азму ирова, ба заҳматҳои пайваста, бо талошу ҷустуҷӯ метавонӣ ба манзил бираст, қуллаҳои муродро тай бинамоӣ. Чун аз шодию пирӯзӣ бархӯрдор гардидӣ, ҳаргиз «сар ба бод» мадех, яъне ифтихору гурур макун, то ин ки баҳти бедору ту ҷовидону поянда бимонад:

*Аз ин пас, ки гаштем пирӯзу шод,
Набояд сари ҳеш додан ба бод.*

Вожаи «ҳаво» дар «Фарҳангӣ забони тоҷикӣ» ба маънои орзу, майл ва ҳавас омадааст. Аммо чун ба байҳои поёни бо дидай ибрат менигарем, ин вожа тобиши дигар, маънои даст кашидан аз ҳудбини-у ҳавобаландиро дорад.

*В-агар чира гардад ҳаво бар ҳирад,
Ҳирадмандат аз мардумон нашимарад.*

Бинех қинаву дур бош аз ҳаво,

Мабодо ҳаво бар ту фармонраво.

Ин нукта равшану саҳҳо аст, ки бальзе инсонҳо «ба ҷуз ҳештанро надонанду бас». Онҳо гирифтори ҷоҳу мансаб ва дарёти симу заранд. Ин номардони беҳиммат аз дӯстиву меҳрубонӣ ва ихло-

си ҳақикий фарсаҳҳо дуранд ва бо ҳуднамоиву гарданфарозии нораво хирмани умри худро барбод медиҳанд:

Чуз аз ҳештанро наҳоҳанду бас,

Касро навошанд фарёдрас.

Ҳудписандӣ далели нодонист. Кибру масти моро ба ҳудписандӣ, худпарастӣ ба пастӣ бибараад. Ҳастанд шахсоне, ки шавқу рағбат ба донишандӯзӣ надоранд. Дар тақмили дониши худ бурдбор нестанд. Онҳо заррае ҳирад надоранд, зи сар то по бегона аз илму маърифатанд. Эшон ҳар лаҳза дар назди мардумони оқилю доно сустию очизии худро эҳсос намуда, сарағандаву ҳичил ҳоҳандонд.

Ба як парри пашиша надорад ҳирад,

Азро касро ба кас нашимарад.

Мардумони нодону кӯтоҳназар бо дононичи нӯҷизи худ қибру гурур варзида, ҷунин вонамуд мекунанд, ки гӯё донои ҳаҷон эшонанд. Вучуди онҳо аз даъвоҳои бехуда пур аст, на аз донишу маърифат. Ин зумра одамон беҳтар он аст, ки хомӯш бошанд, зеро аз аввалин мулоқот кӣ буданашон маълум мегардад. Чун ба бемагӣ шинохта шуданд, боиси мазам-

мати мардум мегарданд:

Чу дидам қунуну дошишу рои ту,

Дурӯг аст яксар саропои ту.

Бояд гуфт, ки Абулқосим Фирдавсӣ бо шеваи ширину гуворо аз таҷрибаи зиндагӣ панде медиҳад, ки инсонҳои рӯи олам бо гуногуни расму оин ва забону миллат аз як падару модаранд. Онҳо одамизода мебошанд, яке аз дигаре бартарӣ надорад.

Пас, писандида он аст, ки аз қибру гурuru ҳудписандӣ дар канор бошем. Ҳудро аз дигарон болотару беҳтар надонем, беҳтар он аст, ки дигаронро аз ҳуд беҳтару болотар донем, ба онҳо бо ҷашми шубҳа нигоҳ нақунем. Ҳикмати зиндагӣ он аст, ки хоксорои тамкин ва викору шикастанафсиро гавҳари одамӣ донем. Мехру вафо, адолату инсоф ва лутғу ҳуширо ба инсонҳои рӯи олам пеш гирем:

Ки мардум ба мардум бувад арҷманӣ,

Агарчанд бошад бузургу баланд.

Мирзосаид МУЪМИНОВ,
омӯзгори мактаби №25,
шахри Ҳуҷанд

► БА ИФТИХОРИ 80-СОЛАГИИ УСТОД ЛОИҚ

Замину осмони ман тӯй, модар!

Истифодаи эҷодиёти шоири тавони миллиат, устод Лоиқ Шералий дар таълиму тарбияи хонандагон дар рӯҳияи инсондӯстӣ башарпарварӣ, муҳаббат ба Ватан ва ҳалқу миллиат, ифтихори миллию ҳештанишиносӣ нақши муҳими ва созандо дарад.

Дар китобҳои дарсии тамоми зинаҳои таҳсилот намунаҳо аз осори ин шоири шаҳир ворид карда шудаанд. Илова бар ин, омӯзгор метавонад дар рафти таълиму тарбия аз нигоштаҳои Лоиқ Шералий ба таври васеътар истифода намояд. Эҷодиёти шоири муҳимтарин василаи тарбияи маънавии хонандагон маҳсуб мейёбад. Маълум, ки як ҷанбаи тарбияи шогирдон талқини эҳтироми нисбат ба ҷондидон мебошад. Як қисмати ашъори устод Лоиқ ба модар баҳшида шудааст ва ин гуна шеърҳои шоири зери унвони «Модарнома» ба ҳам омадаанд. «Модарнома»-и устод Лоиқ воситаи басо мусассири даъвати ҳамагон ба эҳтиromi модарон мебошад. Омӯзгор дар синфҳои ибтидой бо истифода аз ин силсилаи ашъори устод дар умки дили шогирдон хисси эҳтиром ба модарро неру мебаҳшад. Образи модар дар шеъри шоири номвари миллиат фарогири муассису ифтихорист. Модари шоири симуви ниҳоди кулан тоҷикона дорад ва қалбаш саршор аз орзуви ормонҳост. Ӯ, пеш аз ҳама, фикру зикри фарзанди дилбанд дорад, меҳру муҳаббаташ ба ўбентиҳост. Модар танҳо ба хотири фарзанди азизу ҳушбахтигу ояндаи дурахшони ўзандагӣ мекунад ва ниятҳои нек дорад. Фарзандро пайваста насиҳат менамояд, ки нақуқору ҳушрафтор бошад, баду некро фарқ кунад, Ватанро дӯст

дорад ва соҳибхирад бошад. Ин нуктаҳоро дар шеърҳои «Насиҳати модар», «Нону насиб», «Қарз», «Суруди модар», «Ҷомаи гадой»... метавонем равшану саҳҳо аст, ки бальзе инсонҳо «ба ҷуз ҳештанро надонанду бас». Онҳо гирифтори ҷоҳу мансаб ва дарёти симу заранд. Ин номардони беҳиммат аз дӯстиву меҳрубонӣ ва ихло-

Хард ҷону дил фидои як муддоаи модар,
Фатҳу қушиши орад дасти дуои модар.

Истифодаи ин шеър дар ҷараёни таълиму тарбияи хонандагон хеле самароваро ҳоҳад буд ва муҳаббати ҳурдтарақонро ба модар тақвият ҳоҳад баҳшид.

Устод Лоиқ дар ғазале меоварад:

Замину осмони ман тӯй, модар,
тӯй, модар,
Ҷаҳони бекарони ман тӯй,
модар, тӯй, модар.

Оре, модар буду набуди мо, таъомии ҳастиин мо, маънини зиндагии мо, тобу тавони мост. Эҳтирому бузургдошти ў қарзи асосии ҳар як фарзанд аст. Ин маъниро зимни дарсҳо омӯзгор бояд ба шогирdon мунтазам гӯшрас намояд.

Анора КАРИМОВА,
омӯзгори синфҳои ибтидойи
мактаби №91-и ноҳияи Сино

► ҲУНАРОМӮЗӢ

Ҳунар дар ҳаётӣ ҳар як соатҳои тарбиявӣ дар мавзӯи зикргардида бояд ҷиҳати синнусолии хонандагонро ба инобат гирифт.

Ҳамчун мувовини директор оид ба тарбия ҳудро масъул ба назорати гузаронидани хисоб мераванд.

Ҳамчун дарси намунавӣ ба таркии слайдҳо, намоишномаҳо қасбу ҳунарҳои гуногун, ба меҳр ва дилгарӣ

Ҳунар беҳтар аз ғанчи Қорун бувад

Ҳунарманд кушиш бар он мекунад, ки даркӯшӣ кунад на дарбандӣ.

Мо – омӯзгоронро зарур аст, ки дар ҷодаи соҳибхунар шудани ҳар як толибиљ кӯшиш намоем. Барои насли наврас мұассисаи таълими боргоҳи илму маърифат ва шавқмандӣ ба ҳунарҳост.

Бинобар ин, ташкил ва гузаронидани соатҳои тарбиявӣ дар мавзӯи «Ҳунар омӯз, қаз ҳунармандӣ...» хонандагонро довор ба қасбу ҳунари дилбастаи ҳуд рӯҳбаланд ва дар оянда баҳри соҳибхунар шудани онҳо сангиг асос гузашта, таҳқурсии аввалиндарача ба-рои интиҳоб намудани ҳунари онҳо гарداد.

Муғофики гузаронидани нақша - ҷорабинҳои соатҳои тарбиявӣ дар як сamt таҳсил барои ҳар як синф дар мавзӯҳои «Ҳунар омӯз, қаз ҳунармандӣ...», «Ҳунар аз ғанчи Қорун беҳ», «Қасби ман - ифтихори ман», «Ҳунар - ғанчи бебаҳо» ба роҳ монда шудааст, ки мотавонем ин ҷорабинҳоро зина ба зина бо тарҳои гуногун ба нақша гирифта, амалӣ намоем. Дар вакти ташкил ва гузаронидани

соатҳои тарбиявии роҳбарони синф ва дарсхои күшод мекунам, ки раванди гузаронидани онҳоро ба назорат гирам. Зеро баъзе роҳбарони синф соатҳои тарбиявiro ба ном мегузаронанд ва ё дар саҳифаи дафтари синф (журнал) кайд мекунанд, ки ин ба фоидай раванди таълиму тарбия нест.

Масалан, агар роҳбарони синф мавзӯи «Ҳунар омӯз, қаз ҳунармандӣ...»-ро бо роҳу усуҳли гуногуни тарбиявӣ гузаронанд ва омӯзгорони технология (таълими меҳнат) дар дилу дидан хонандагон шавқу завқи қасбу ҳунарҳоро

машғули ҳунармандиву ҳунаромӯзии бачагонро ба хонандагонам нишон дихем, омӯзэм, бубинед, ба ҷи гуна натиҷаҳои дилҳоҳу назаррас ноил мегардем.

Захмату талошҳои мө - омӯзгорон, баҳри ҳавасмандгардонии шогирдон ба қасбу ҳунаромӯзӣ метавонад шавқу завқи шогирдонро боз ҳам баланд бардорад.

Маҳмадсаиди МИРЗОЕВ,
муовини директор оид ба
тарбияи мактаби №48,
ноҳияи Рӯдакӣ,
Мусалама ГИЁЗОДА,
омӯзгори ҳамин мактаб

► МЕҲРНОМА

Сайри гулзори агад

Бардошт аз гулгашту майдонҷаҳои сарсабзу тозабунёди
Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон

Ҳар субҳ ба гулзори агад моянишад
В-аҳан ҳаҷати гулзори агад ҳуши, ки ҷашидем.
Илм асту ҳирад, олами маънини тароват,
Ҳуши боду ҳаво, ҳар ҷо ҳаловат бишамидем.
Ин хони муҳаббат, ки ҳавасхонаи илм аст,
Файз, ки баҳори ҳама ҳастӣ битанидем.

Донишназарон дар дили ғанҷе, ки ниҳон аст,
Ҳам ақлу ҳирадро ба гуллистон бикашидем.
Эй маҳзани ҳикмат, ки зи нав гаштӣ гулҷӯши,
Дар сарғаҳи гулзори Ирам шод бидидем.

Шарифи ГУЛЗОД

